

BRANDT IR KREMLIUS

NAUJOS IR SENOS GALIMYBĖS JŲ SANTYKIUOSE

Savo deklaracijoje naujasis Vakarų Vokietijos kancleris Willy Brandt pageidavo glaudesnio bendradarbiavimo su Sovietų Sąjunga ir jos satelitais. Faktinai tai nereiškia jokio didesnio posūkio Bonnos užsienio politikoje. Ir pirma-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

sis kancleris Adenaueris važiuo į Maskvą kalbėtis su tada valdžiusiu Chruščiovu. Tačiau kol kas iš visų pastangų pagerinti vokiečių - sovietų santykius nieko neišėjo dėl tos paprastos priežasties, kad Kremlius skaitė, jog jo interesai reikalauja Vokietiją laikyti padalinta ir jos vakarinės dalies egzistenciją vaizduoti sau didžiausiu pavojumi, pateisinančiu griežtą santvarką pas save ir satelitus. Juk ir paskutinė Čekoslovakijos okupacija buvo teisinama vokiečių noru išsigyti ten daugiau įtakos!

Vokiečiai, iš savo pusės, stengėsi rasti interesų bendrumą su Maskva, tačiau atsisakydavo oficialiai pripažinti sudarytą padėtį Europoje teisėta. Jie kažkaip tikėjosi, kad už tokį pripažinimą galėtų išsiderėti kokių nors nuolaidų iš sovietų pusės. Sovietai tačiau ta galimybe mažiau sis domėjosi.

Tiesa, Stalinas buvo susidomėjęs suvienytos, bet neutralios Vokietijos idėja, bet šaltajam karui siaučiant to nenorėjo nei Washingtonas nei Bonna. Šiuo metu sovietai patenkinti susidariusia padėtimi, pageidautų jos formalaus įteisinimo už tat patys nieko neduodami.

Ta ilgoka įžanga buvo reikalinga tam, kad aptarus kokių šansų turi kanclerio Brandto draugiškas mostas Kremlui. Tiesa Brandtas nepasisakė, kad yra pasiryžęs pripažinti Rytų Vokietiją suverenine valstybe. o Oderio - Neisės linija galutina siena su Lenkija. Jo argumentas už tai yra daugiau formalus negu praktiškas. Girdi, sienų pripažinimas buvo rezervuotas taikos sutartčiai, todėl jis yra ne tik vienos Vakarų Vokietijos, bet ir keturių didžiųjų reikalas, tačiau to formalumo nesutvarkymas neturėtų kliudyti bendravimui. Iki šiol Bonna vengė turėti oficialius santykius su Rytų Vokietija. Abiejų valstybių reikalais derėjosi ne ministrai, bet mažesni pareigūnai. Brandtas nuo tokios praktikos atsisako. Bet tokie formalumai niekada nebuvo kliūtis geresniam bendravimui. Dėl daug ko negalima buvo sutarti dėl Maskvos nesukalbamumo. Už tat ir ateityje santykiai priklaūs ne tik nuo Bonnos, bet ir Kremliaus.

Atrodo, kad Kremliuje kol kas nėra vienos nuomonės kaip žiūrėti ir ko tikėtis iš Brandto. Tuo jau po rinkimų maskvinė 'Pravda' atspausdino karikatūrą, vaizduojančią vokiečių karius, ri-

kiuotėje einančius balsuoti už neo-nacių partiją, nes visi karininkai esą jos nariai. Tuo tarpu 'Izvestija' paskelbė kitokią karikatūrą. Joje rodomas neo-nacis parakritęs ir sumušęs nosį, nes, kaip žinia, jie nesurinko nė 5% visų balsų ir dėl to nepravedė nė vieno atstovo.

Iki šiol sovietų informacija vokiečių rinkimus vaizdavo taip: 1953 metų rinkimai praėję "teroro atmosferoje", 1957 metais "viskas buvo padaryta, kad neleidus tautai pareikšti savo valią", 1961 metų rinkimai buvo paskelbti "rinkimais be pasirinkimo", o 1965 per rinkimus vokiečiai "ėjo ir toliau pasiremami senais kruklais". Paskutiniai rinkimai dar nesulaukė oficialaus apibūdinimo, nors Brežnevas, kalbėdamas Rytų Vokietijos tariamoms nepriklausomybės sukakties progai, pareiškė noro palaikyti su visais draugingus santykius, įskaitant ir Vakarų Vokietiją. Jis kiek pasišaipė iš nenoro formaliai pripažinti Rytų Vokietiją, bet kartu nepabrėžė, kad be tokio pripažinimo neįmanomas joks bendravimas.

Žodžiu, Kremlius, patenkintas esančia padėtimi užėmė delsimo poziciją. Jis yra pasiryžęs žiūrėti kas bus toliau. Tai aiškintina ne tik dabartinės būklės patitenkinimu, bet ir susiskaldymu Kremliaus valdovų tarpe. Jo 'konservatoriai' dėl vidaus politinių priežasčių nen-

"Jūsų karininkai rekomenduoja NPĐ" -- teigė Pravda.

Tuo tarpu "Izvestija" džiugavo dėl NPĐ pralaimėjimo, ri glaudesnio bendravimo ir gasdina 'liberalus', kad glaudesnis bendravimas gali privesti tik prie naujų riaušių Kremliaus imperijoje. Iš kitos pusės kai kuriems lankstesniems Kremliaus politikams rūpėtų išnaudoti susidariusias nuotakas Vokietijos atitraukimui nuo Vakarų ir

(Nukelta į 2 psl.)

Vėlinių rytą Rasų kapinėse Vilniuje...

Sklypeliai pagamina maždaug tiek, kiek visi kolchozai...

Vilniuje leidžiamo Mokslo ir Technikos žurnalo 8-me numeryje, straipsnyje apie darbo jėgos padėtį Lietuvoje, sustojama ir ties dirbančiais "asmeniniame pagalbiniame" žemės ūkyje, tai yra "arais" vadinamuosiuose sklypuose, duodamuose šeimoms naudoti privačiu būdu. Studijos autorius mano, kad iš čia dar galėtų atsipalaidoti darbo rankų, jeigu ir šiai žemės ūkio šakai būtų parūpinta tinkamų mechaninių priemonių:

"Šiuo metu išsivyravusi pažiūra, kad tai nykstanti ūkio kategorija ir neperspektyvi gamybos procesų mechanizavimo požiūriu. Todėl asmeniniame pagalbiniame ūkiui skiriamas net mažesnis dėmesys, negu namų ūkiui. Pastarajam gaminamos skalbimo mašinos, dulkių siurbiai ir kiti mechanizmai, o asmeninių gyvulių priežiūrai iš esmės nieko. Tuo tarpu Lietuvoje asmeniniame pagalbiniame ūkyje dar pagaminama beveik pusė visų gyvulininkystės produktų. Bet, numatoma, kad šioje ūkio kategorijoje dar ir 1980 metais bus gauta apie trečdalį viso pieno ir apie ketvirtadalis mėsos".

Čia svarbu prisiminti, kad tų sklypelių, kuriuose prigaminama gyvulininkystės produktų maždaug tiek pat, kiek visuose kolchozuose ir sovchozuose, yra tik 6% visos žemės ūkiui skirtos Lietuvos žemės, arba nepilni 9% visos Lietuvoje ariamos žemės. Kitaip sakant, žmonės privačiai naudodami apie 11 kartų mažiau žemės, negu jos yra atiduota kolchozams su sovchozais, pagamina kone tiek pat kaip ir tie "chozai", krūvon sudėti.

Užtat, sako studijos, tuose sklypeliuose sugaistama apie 45% viso žemės ūkio gamybai sunaudoto darbo laiko, kadangi juose viskas dirbama tik rankomis:

"Asmeninis pagalbiniame žemės ūkis atima iš kolūkiečių, darbininkų, tarnautojų ne tik laisvalaikio dalį, bet ir nemažai darbo energijos... An tai asmeniniame pagalbiniame ūkyje vyrai sunaudoja apie penktadalį, o moterys net apie pusę savo darbo laiko, daugiausia asmeninių gyvulių priežiūrai".

Kolchozai ir sovchozai yra komunistų partijos "kūdikėliai": per prievartą jų prigimdė ir dabar globoja, grūstė grūda į juos traktorius, mašinas ir visokias kitokias mechanines priemones, o žmonėms, kad ir paliko 8-9% ariamos žemės, tai tegu dirba jų plikom rankomis... O vis tiek žmonės, kad ir daug sunkiau dirbdami, sklypeliuose padaro tiek, kiek visuose tuose glo-

VLIKO pareiškimas

Bostone ir Chicagoje vyksta pasirošimai viešiesiems koncertams, kuriuos išpildys solistai iš okupuotos Lietuvos.

Tuo reikalu VLIKAs turi pareigą atkreipti visuomenės, kuriai rūpi Lietuvos laisvės reikalai, dėmesį į keletą aplinkybių, kurios pirmu žvilgsniu gali būti kaim neryškios.

Abejonės negali būti, kad pirminė šių koncertų iniciatyva ateina iš Lietuvos okupanto. Pagrindinis jo su šiais koncertais siejamas tikslas yra ne lietuviškos kultūros puoselėjimas, bet politinė klasa, nes pirmuoju atveju nebūtų suprantamas jau dvidešimt su viršum metų vykdomas žiaurus lietuvių tautos genocidas.

Sovietinių pareigūnų tikslas lietuvių išeivijos atžvilgiu aiškus: ją suskaldyti ir sunaikinti kaip veiksmingą Lietuvos laisvės šauklį, sutaisyti išeiviją su esama Lietuvoje okupacine padėtimi, kad pagaliau okupantas galėtų skelbti pasauliui, jog lietuvių esame patenkinti, jog Lietuvos užgrobumo nepripažinimas be pagrindo.

Lietuvos priešai, siekdami paslėpti savo politinius tikslus, sąmoningai kreipia lietuvių dėmesį į kultūrinę pusę. Dėl to jie barsto mums lietuvių tautosakos ir kultūros trupinius. Mes žinome, kad Lietuvos menininkais bei operos solistais galėtų didžiulioti bet kas. Suprantamas mums ir Lietuvos menininkų noras pamatyti Vakarų pasaulį. Kiekvienas lietuvis asmeniškai mums būtų mielas svečias. Tačiau už me- no trupinius, nors jie mums ir labai brangūs, negalime ir neturime teisės pamiršti ir išsižadėti Lietuvos laisvės idėjos.

Šitokių viešų koncertų rengėjai gali nesąmoningai virsti klastingos okupanto veiklos talpininkais.

Tokio pavojaus reikia vengti, juo labiau, kad ne vien tik vieši koncertai lemia meno kūrybą ir tautinės sąmonės išlaikymą. Kiekvieno lietuvių individualios pas- tangos yra tautos kultūros ir žmonių gerovės laidas.

Šia proga kviečiame laisvojo pasaulio lietuvius ieškoti asmeninių ryšių ir juos stiprinti su pavergtais lietuviais.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

bojamoose dvaruose. Ir dar darys, nes tie globotiniai nežada nei 1980 metais proporcingai susilyginti gamyboje su sklypininkais... (ELTA)

MEILĖ ŠPIONAŽE (3)

AGENTŲ SUPORAVIMO TECHNIKA IR NAUDA

Kitos šnipų poros -- Suetterlinų -- susitikimo kelias buvo kiek kitoks. Ir kariūną Suetterliną, kaip Runge, karpa baiga užtikio Rytų Vokietijoje, nors gimęs jis buvo Freiburge, Pietų Vokietijoje. Sunkiai versdamasis kaip fotografas jis buvo užverbuotas 1956 m. zonos "Hauptverwaltung Aufklärung" -- Rytų Vokietijos saugumo ministerijos departamento. Po metų jis atkreipė Sovietų ambasados Rytų Berlyne antrojo sekretoriaus Leonido Prochorovo dėmesį, kuris pareikalavo jo perkėlimo į KGB.

Čia Suetterlinas tiesioginiu viršininku buvo pulk. Michailovas, būsimos Rungės žmonos Valentinos meilužis. Jis įsakė Suetterlinui vykti į Koelną, kur Valentina turėjo dešrelių pardavimo kioską ir pasiieškoti žmonos iš Bonnos sekretorių tarpo. Tos jau nuo seno sudaro nemažai rūpesčių vokiečių kontra-žvalgybai. Vieno jos pareigūno žodžiais tarant: "Didžiausias pavojus mums gresia iš 20.000 sekretorių Bonnoje ir jos apylinkėse armijos. Vargas tom, jei jos virš 30 metų ir vienišos -- tokios lengvai tampa agentų aukomis".

Suetterlinas, kuris buvo gana gražios, nors kiek egzotiškos išvaizdos -- su randu ant veido, gavo įsakymą pasirinkti vieną iš trijų sovietų ambasados nužiūrėtų panelių, tarnaujančių užsienio reikalų ministerijoje. Jis pasirinko kiek vyresnę Leonore

re Heinz, kuri turėjo pergyvenusi dvi nelaimingos meilės aferas, labai gražiai rengėsi, tačiau buvo išsigijusi didelį savo viršininkų pasitikėjimą.

Suetterlinas pas savo auką nuėjo su raudonų rožių buketu ir suvaidino sukludęs. Jis manė rasiąs seną savo pažįtamą panašia pavarde. Prasidėjęs pašnekesys tačiau užtruko ilgokai -- raudonos rožės nukeliau į panelės Heinz vaza. O kai po kiek laiko panelė Heinz paprašė leidimo ištekti, ministerijos saugumo skyrius neturėjo nieko prieš. Būsimos vyro dokumentai atrodė esą be priekaišto. Be to, jos būsimas vyras pasirodė specialiai esąs ištikimas režimui, suteikęs kai kurias informacijas Konstitucijos Apsaugos įstaigai.

Suetterlinai buvo iškilmingai sutuokti Koelne 1960 m. gruodžio 12 d. Kai apie tai Suetterlinas raportavo pulkininkui Michailovui, tas įsakė išnaudoti naujai įgytą informaciją šaltinių. Suetterlinas netrukus prisipažino savo žmonai, kad dirbęs vienai Vokietijos susivienijimu besirūpinančiai privačiai organizacijai. Jam esą reikalingi kai kurie dokumentai tam

reikalui ir pasaulio taikos išlaikymui. Dabar spėjama, kad Leonore greičiausiai dar susižiedavimo laikotarpyje jautė, kad jos būsimas vyras yra šnipas, bet nenorėjo jo netekti -- taip buvo jį išimylėjęsi.

Ji visus jai prieinamus dokumentus nešė savo vyrui, kuris darė fotokopijas Maskvai. Jų, kaip žinia, buvo net 2.900. Tokią svarbią porą iš arti prižiūrėti nuo 1961 m. buvo paskirtas mūsų jau pažįstamas Runge ir apvesdintas su Valentina.

Sovietai gavo daugybę tarnybos aktų nuotraukų, kurios jiems galėjo labai praversti šantažuojant Vokietijos diplomatus. Jie taip pat gavo nuorašus įvairių svarbių pranešimų, kaip pvz. Vokietijos špionazho įstaigos Bundesnachrichtenbund raportus apie padėtį Sovietijoje. Sovietams Suetterlinų patiekiamų dokumentų gausumas pasidarė įtartinas ir jie Suetterlinais pradėjo nepasitikėti, kas labai nepatiko Rungei, kuris buvo pasiryžęs dėti galvą už jų

KANADOS LB KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Toronto lietuvių visuomeniniame gyvenime šių metų spalio aštuoniolikąjį reikėtų laikyti neabejotinai reikšminga diena. Tą dieną buvo susirinkę Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos nariai, kurie išklaušė įvairioms sritims vadovaujančių asmenų pranešimų ne tik paplojo, bet kartu aktyviai dalyvaudami diskusijose mėgino juos labiau išryškinti ir įrikiuoti į tam tikrus nutarimų rėmus.

Posėdžiui baigiantis, po tuo pačiu Prisiiklėmo parapijos stogu, įvyko ateitininkų Havajų vakaras ir Lietuvių Namuose tradicinis Lietuvių Namų balius.

Tačiau palikę besilinksmiančius nuosaliau, grįžkime prie suvažiavimo. Jį pradėjo KLB Krašto Valdybos pirmininkas dr. S. Čepas. Po mirusių pagerbimo, trumpos invokacijos ir prezidiumo sudarymo, ėjo sveikinimai. Kalbėjusieji nesitenkino vien pasveikimu ir linkėjimais, bet ta pačia proga kėlė ir kitus dabarčiai aktualius klausimus. Lietuvos Generalinis Konsulas Kanadoje J. Žmuidzinai priminė, kad prieš 30 metų Zenevoje lapkričio 3 d. buvo sudaryta Baltijos Valstybių Santarvė, kurios tikslas buvo koordinuoti jų užsienio politiką. Šita bendradarbiavimo mintis, kaip konsulas pažymėjo, buvo iškilusi iš tų valstybių politinių ir saugumo aplinkybių. Tai reikšminga suaktis, kurios dvasioje turėtų rutuliotis ir toliau Baltijos tautų politinė veikla.

PLB pirmininkas S. Barzdukas pradėdamas savo sveikinimo žodį pasisakė, kad esą būtų per mažą atvykus 300 mylių tik pasveikinti. Jo žodis taip pat buvo kiek platesnis. Kalbėjo apie politiką ir kultūrą, lietuvių chartą ir kitus bendruomeninius reikalus. Kiti žodžiu sveikintojai buvo Kanados Lietuvių Fondo pirmininkas dr. A. Pacevičius ir KLB Toronto apylinkės

bendradarbiavimo nuosirdumą.

Idomu, kad tas nepasitikėjimas šnipų pora prisidėjo prie Rungės pasiryžimo pačiam pabėgti iš sovietų globos. Nepasitenkinimo sukėlė ir kitas Maskos įsakymas: nutraukti Rungės žmonos neštumą, KGB skaitė, kad pirmas Rungės šeimos vaikas patarnavo sovietų saugumui. Jis jungė tėvus, antras galėjo būti našta ir atitraukti tėvų dėmesį nuo tiesioginio uždavinio. Be to pirmas ir vienintelis vaikas, sulaukęs 7 metų, turėjo būti paimtas į KGB karininkų vaikų bendrą ir ten laikomas kaip įkaitas jo tėvams išvažiavus sunauju uždavinį į JAV.

Viso to Rungei buvo per daug. Jis pabėgo, o sovietai per vėlai apsižiūrėjo, kad ne Runge, bet Suetterlinas buvo jų ištikimas tarnas. Už tat kai tik Suetterlinas bus nuteistas lapkričio 10 d. Koelne prasidedančioje byloje, sovietai tuojau pasidyls jį iškeisti į Vakarų Vokietijos "šnipą". Mainų reikalui Rytų zonoje jau yra suimtas Vakarų Berlyno porceliano fabriko direktorius Klaus Curdts ir apkaltintas špionazu Bonnos nau-dai.

pirmininkė L. Svėgždaitė. Raštu sveikino: Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, LB Galgario ir Edmontono apylinkių valdybos ir Kanados Šaulių Rinktinė.

Iš darbų, kuriuos Kanados Lietuvių Bendruomenė praėjusių metų bėgyje vykdė, reikėtų užgirti kanklininkų ir skudučių orkestrėlių organizavimą, Otavos muziejui talkininkavimą ir tautodailės darbų rinkimą, o taip pat rūpinimąsi švietimu, ieškant naujų kelių, rengiant parengimus, šventes ir įvairius konkursus. Nemažiau dėmesio vertas Krašto Tarybos Rinkimų pakeitimo projektas, pagal kurį padidinamas tarybos narių skaičius ir įvedamos rinkimų apygardos. pb

BALTAI ANTROJ VIETOJ

Prancūzų komunistų laikraštis L'Humanite rugsėjo 10-30 d. atspausdino Alain Guerin didelį reportažą, pavadintą "Penktoji kolona egzilyj", kuriame smulkiai aprašo Pavergtųjų Tautų organizacijos steigimą ir kritikuojami visų Amerikos prezidentų pasisakymai dėl Baltų ir tremtinių politinės organizacijos. Patvirtinama, kad ACENo steigimo metu, 1947 m., rusų pavergtuose kraštuose dar egzistavo partizanai. Didžiausiais antikomunistais laikomi ukrainiečiai ("nuodindgiausi"), antroje vietoje nacionalistai BALTAI, kurie, sakoma reportaže, su didžiausiu inirtimu kovoja prieš okupantus ir dažnai sukelia triukšmą tarptautinėje arenoje ir esą atžymėti vokiškumu ir hitlerizmu. Remiantis iš vokiečių archyvų atgauta dokumentacija puolami ir pavieniai asmenys ir kaltinami bendradarbiavimu su naciais, pav. latvis Karlis Lobe vadinas mažuoju Eichmanu. Viena uoliktame straipsnyje puolami vokiečiai - repatrijantai (minimi ir iš Baltų kraštų) ir jų organizacijos, kurios norinčios iškelti pokario sienų revizijos klausimą ir klūdančios bet kokiems sovietų-vokiečių atoslūgiams.

ISTORIJA IS PRAGOS

Sacha Simon, buv. koresp. Maskvoje, prancūzų laikrašty Le Figaro spalio 6 d., rašo savo įspūdžius iš Čekoslovakijos:

Tarp karčių istorijų kurios dabar cirkuliuoja Pragoje: sovietų karininkas užėjęs į karčiamą. Visų, ten esančių, veidai sustingsta, įsiviešpatauja mirtina tyla, trisdešimts čekų žiūri į kapitoną geriantį alaus stiklą, ilgiau nebeiškęsdamas vienas iš čekų sušunka: "Tegyvuoja laisva Čekoslovakija". Karininkas atsistoja, atsisuka į čekų grupę ir prieš išeidamas pusbalsiai pasako: "TEGYVUOJA LAISVA LIETUVA".

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t.t.

4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9387

KLEVO LAPO ŠALY

PRANYS ALŠĖNAS

KAIP MES JAUČIAMĖS KANADOJE

Gyvename po Klevo Lapu. Klevo Lapas tai Kanados emblema. Į Kanadą naujai įvažiuavusių po II Pas. karo lietuvių tremtinių priskaitoma iki 15.000. Iš seniau gyvenančių čia mūsų tautiečių -- taip pat apie šitoki skaičių. Taigi, iš viso mūsų tautiečių po Klevo Lapu -- apie 30 tūkstančių.

Kanados lietuvių gyvenimas, galima sakyti, spiečiasi dviejuose miestuose: Toronte ir Montrealy, nors mažesni kiekiai jų yra ir kituose miestuose, kaip: Hamiltone, Winnipege, Londone, Ottawoje, Windsore, Edmontone ir kitur. Toronte lietuvių priskaitoma tarp 8-10.000, o Montrealyje -- gal dar truputį daugiau (niekur tikros statistikos neturima). Taigi, "grupelės" nemažos.

Būdamas vienas iš naujųjų ateivių, jaučiuosi esąs kompetentingas pasisakyti, kaip jaučiamės Kanadoje. Ir, vis dėlto, Kanados garbei ir mūsų laimei, reikėtų pareikšti, kad čia lietuviams, ypač naujiesiems ateiviams, neteko nusivilti. Naujiesiems ateiviams, ligi šiol Kanadoje užteko ir darbo, ir duonos.

Tiesa, pradžioje naujai atvykę jautė labai aštrią butų ir kambarių problemą. Tačiau, laikui bėgant, ir šis reikalas susitvarkė. Ir, žinote, kas lietuviams priėmė į butus ir kambarius? Nagi, patys lietuviai ir, dargi, daugiausia... dypukai. Žinoma, nustebsite ir paklausite: kaip tai?

Mat, lietuviai, jų pagirtinumo sąskaiton tariant, vos atvykę į Kanadą ir pagyvenę po dvejus ar trejus metus, galima sakyti, nagais ir dantimis kabinosi į pagrindą, tarytum norėdami prisitvirtinti, kad gyvenimo audros jų nenupūstų kur nors į jūrų vandenį. Užsidirbę po porą ar trejetą tūkstančių dolerių, tuojau griebėsi savų namų užpirkimo operacijos. Taigi, dabar lietuviškų namų Toronte (taip pat ir kituose miestuose) pridygo, tarytum grybų po lietaus. Žinoma tie naujieji "namų savininkai" pasidarė suinteresuoti greitesnio už namus padarytų skolų išmokėjimu. Todėl jie, karštais net patys labai susispaudę, priėmė kiek galima didesni skaičių nuomininkų, kad galėtų daugiau nuomos gauti ir kad namai "patys už savo mokėtųsi"...

Savaime aišku, tai yra geras dalykas ir tiems, kurie namus užsipirko, ir kurie galėjo gauti butus (ypač su šeimomis). O kanadiečiai į savo namus visada mažai priima arba visai nepriima nuomininkų, nes jie mėgsta plačiai gyventi.

Šiaip nuotalkos Kanadoje geros. Niekas čia į mus nežiūri šnairomis, ypač vietinė darbininkija, nes ir mes esame (bent daugumoj) darbininkai. Darbovietėse į dypukus žiūri su pagarba, kaip į gerus sąžiningus darbininkus.

Kai kurių fabrių skyriai (Neilson's Chocolate Ltd. ir kt.) buvo pasidarę visai "lietuviški"...

Čia kalbu daugiausia apie Toronto lietuvių. Šiaip jau visų ir visur vargai, bėdos ir džiaugsmas vienodi. Iš pradžių daugeliui teko pamiršti turėtus užsiėmimus, nutraukti mokslinius darbus, opaimti į rankas neįprastus įrankius, tačiau -- ką gi padarysi? Taip jau likimo lemta. Tačiau lietuvių didesni skaičiai, kaip Montrealyje, taip ir Toronte, visvien pasiekė savo. Pvz., Toronte, kai kurios gatvės lyg visiškai "slietuvėjo".

Toronte, jei pvz., nelabai "įkerti" anglų kalbą, gali apseiti ir be jos. Nori apsikirti -- gali eiti pas lietuvių kirpėją, namus nusipirkti, apsidrausti, drabužius išsiglostyti ar išsivalyti, baldus išsimokėtinaim paimti, teisinius reikalus atlikti, pagaliau, vesti ar naują "pilietį" -- sūnų ar dukterį pakrikštyti -- viską gali atlikti lietuviškai kalbėdamas. Taip, tikrai, tą viską gali padaryti milijoniam Toronte mieste.

Čia turime apščiiai visokių amatininkų, krautvininkų ir kitokio verslo žmonių, turime savo parapijas, lietuviškas šeštadienines mokyklas ir t.t.

Vos tik mūsų eilės pradėjo tankėti Toronte, tuoj net kitataučiai verslininkai užuodė iš to naudą. Netgi žydėlis Dundas gatvė -- ir tas panorėjo būti lietuviu. Jis bene pirmasis išsikabino lange lietuvišką iškabą: "Lietuviškai kalbąs prosytojas ir valytojas". Kai anomis dienomis uėjęs pradėjau su juo šnekėtis, jis pasisakė: "Ui, aš esu lietuvis"... Ir, tiesa, nor dvidešimt su viršum metų iš Lietuvos, bet gana gerai lietuviškai kalbėjo...

Turime Toronte net lietuvišką vaistinę, kurios savininkas yra Kanadoje gimęs ir augęs provizorius Jonas Margis. Jis net receptines žinias pradžioje ant vaistų bonkučių mums užrašydavo lietuviškai...

Ir, štai, gyvenimas eina savo keliu. Toronto lietuviai dypukai jau senokai apsiprato su esama padėtimi ir čionykščiu gyvenimu. Jie prisitaikė prie aplinkumos, padėjo portfelius, kuriuos dažnai su savim nešiodavos ką tik atvykę iš Vokietijos. Tiesa, dėl tų portfelių, čia būta susidariusių, netgi, nuotaikingų anekdotų (mat, kanadiečiai portfelių niekad nenešioja). Kartą, esą, gulėję du dypukai paplūdimyje, o šalia jų -- du portfeliai. Matydams tai, vienas kanadietis klausia kito: "Žiūrėk, Džio, kas ten per žmonės?" -- "Tai profesorai iš Europos". "O ką jie laiko odiniuose kapšuose?" -- Diplomus, -- atsakęs antrasis.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prehumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Jaunimas, spauda ir šeima

Jonas Miškinis

Jaunimo mokymas bei auklėjimas sunkiai sprendžiamas lietuviškoje dvasioje. Svetima aplinka, svetimi papročiai, svetima spauda lietuvių jaunimui daro įtakos, kuri juo toliau, tuo daugiau lietuviukus tolina nuo visa to, kas yra lietuviška. Jaunimas palaipsniui ima atšalti ir nuo lietuviškos spaudos. Kodėl?

Šiandien madinga yra visas mūsų negeroves suversti naujų gyvenimo sąlygų sąskaiton. Bet jei mes visi taip galvosim ir teisinsimės tokiomis priežastimis, tai greit galėsime susilaukti tautinio uždusimo.

Dažnai kalbame ir rašome apie mūsų jaunimą, išaugusį išeivijoje, kad jis nesidomi lietuviška spauda. Čia taip pat daug kas bando aiškinti, kad dabartinė sąlyga ir svetimoje įtakoje kitaip ir negali būti. Ar tikslu tokiu pasiteisinimu remtis? Juk vaikas auga ir bręsta šeimoje. To dėl dėmesys skiriamas šeimai, kurioje brandinami ir ugdomi žmogaus polinkiai, kuriuos jis išneša į gyvenimą. Sakoma, kad pagrindinis auklėtojas esanti mokykla. Tačiau su tuo pilnai negalima sutikti. Pavyzdžiui, vokiečiai pagrindiniu auklėjimu laiko namų auklėjimą. Mat, šeimoje auklėjimas duoda vaikui pagrindinį jo sielos formavimą. Jeigu tad aplinka daro jaunimui įtakos, tai kiekvieno atveju tą įtaką bus mažesnė tam jaunimui, kuriam namuose tėvai įdiegs patvaresnį nusistatymą.

Skundžiamės, kad lietuviška spauda jaunimas nesidomi. Net universitetuose studijuojas jaunimas mažai domisi lietuviškomis knygomis. Apsčiai yra ir tokių, kurie visai neskaito lietuviškos spaudos. Čia irgi namų auklėjimo išdava. Nebuvo tėvų kreipiamas dėmesio savai lietuviškai knygai ir nepratinama lietuviškai skaityti, pamilti knygą. Kai kurie tėvai, ypač motinos daug kreipia dėmesio į vaiko apsisprendimą, nesišykstėdami vaikui pinigų kokioms nors pramogoms, bet nekreipia dėmesio rimtam vaiko ugdymui. Dėl to pristinga ir meilės bei pamėgimo lietuviškai knygai. Vai-

kas belankydamas svetimą mokyklą, greit įpranta ir pamėgsta skaityti knygas svetimomis kalbomis, visai nekreipdamas dėmesio į lietuvišką.

Taigi, nepakankamas tėvų dėmesys savai knygai dabar jaučiamas visu ryškumu. Nusigrėžusį jaunimą nuo lietuviškų knygų galėtų dar grąžinti prie knygų visuomeninis gyvenimas -- savos organizacijos.

Tiesa, yra ir gražių išimčių. Kai kurie jaunuoliai akademikai, aktyviai reiškiasi lietuviškoj veikloj ir dalyvauja su savo kūriniams spaudoje, kreipdami daug dėmesio savai raštijai. Ir jie lietuviškos dvasios peno kaip tik ir sėmėsi namie iš savo tėvų.

Prisiminus tuos laikus kai iš šeimos kilo tautos patriotizmas bei kilnieji siekimai, matoma, kaip dar kūdikystėj buvo įskiepyti patriotiniai jausmai. Tai, va, prieš mūsų akis ir stoji šviesūs tėvų paveikslai. Ypač motina dėjo visą savo sielą ir širdį, kad tik jos vaikai būtų geresni, naudingesni lietuvių tautai.

Tie lietuvių išeivių vaikai, kurie romantiškai įsivaizduoja Lietuvą, nors jos nėra matę, yra liudytojai to vaidmens kurį atliko tėvai gyvu žodžiu ir lietuviška spauda. Šaima yra mažiausia tautos bendruomenė, o iš tų mažų bendruomenių sudaromos organizacijos ir visas lietuviškas kultūrinis gyvenimas.

Mums rašo

KEISTOJ SPALVOJ VAIZDAVO AMERIKĄ...

Šią vasarą Vokietijoje lankėsi iš Chicagos inž. Bielskaus žmona su dukra ir buvo susitikusi su Muencheno lietuviais. Ta ponė iš Chicagos pasikalbėjimo formoje nušvietė sunkų amerikiečių gyvenimą pažymėdama, kad darbininkas uždirbdamas į mėnesį 1500 dolerių sunkiai verčiasi, o inžinierius iš savo mėnesinio atlyginimo labai sunkiai gali išlaikyti šeimą iš 3 asmenų.

Amerikos valstybiniai mokesčiai esą taip sutvarkyti (ir taip aukšti 32%), kad asmuo, uždirbdamas į metus 50,000 dolerių ir jeigu sąžiningai sumokėtų valstybinius mokesčius neliktų iš ko pragyventi. Au-

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

MOZAIKA IŠ ŠIUKŠLYNO

EMILIJĄ ČEKIENĘ

-- Yra bent kelios labai pajėgios (ir nariais ir pinigais) lietuvių politinės ar profesionalų organizacijos. Praėjusiais metais tik tautininkai atliko konkretų darbą Lietuvos bylos reikalui, išleisdami leidinį anglų kalba -- "Lithuania 700 Years". Ką 1968 metais padarė krikščionys demokratai, frontininkai, gydytojai, inžinieriai (kaip vienetai)? Nieko! Ar tos grupės ar vienetai turi kokių konkrečių planų ateičiai? Ne, teko apie juos nei skaityti nei girdėti -- rašo V. J. Dienys žurnale "Į Laisvę" š.m. spalio mėnesio numeryje, išsamiai nagrinėdamas lietuvių organizacijų tikrąją paskirtį ir nukrypimus nuo tiesioginių darbų į smulkia kasdienybę leidžiant įvairius metraščius, almanachus, kuriuose aprašoma savo draugijų narių "gerieji laikai" ir sukraunamos jų nuotraukos. Autorius dar teisingą išvadą, "kad yra šimtai gyvybinių tautos reikalų, kuriems galėtų būti skiriamos tos sumos pinigų, kurios kainuotų išleisti jų suaktyviniams leidiniams".

-- Dažnai fantazijose sukasam kalnus, o realybėje nešiojamės delne vos išžiūrimą smiltelę" -- rašė Draugas š.m. sausio 18 d. kartinėje parastėje, nusivildamas daugybe veikėjų planų ir mažų darbų.

Ir tikrai, kas dalyvauja susirinkimuose ir posėdžiuose, tas puikiai žino, kiek daug priskaičiuojama planų sekančiai kadencijai, kaip kruopščiai protokoluojama, tikrinama, ar sekretorius nepraleido kokio taškelio ar kabelio

tomobilio mokesčiai į metus siekia 300 dolerių.

Ji apgailestavo, kad Amerikos lietuviai tarp savęs nebendruoja -- nurodydama priežastį, kad negali svečių net ir kava pavaišinti. Ji baigdama dar pastebėjo, kad amerikiečiai negali kitus šelpti, nes patys yra šalpos reikalingi.

Klausytojui kilo mintis, kokių tikslų siekė ta ponė iš Chicagos, taip nusivildama amerikiečių gyvenimu? Prieš kurį laiką tos ponios vyras inž. Bielskus lankėsi Lietuvoje, bet Vokietijoje nebuvo sustojęs.

— Pempė —

pinti universitetus ir, deja, griežtai uždraudę skelbti jo pavardę, nors mums būtų labai malonu toki pavyzdį parodyti lietuvių visuomenei.

Neeilinis straipsnis šiame "Į Laisvę" numeryje yra pašnekesys su čia gimusiu ir mokslus ėjusiu giliu tolerancijos patriotu lietuviu, PLB Tarybos prezidiumo vicepirmininku ir Lietuvos Vyčių nenuilstamam veikėjui bei savoparapijos nepaprastų sugebėjimų tvarkytoju Worcester, Mass. kun. Šv. Kazimiero klebonu Jonu Jutkevičium, kuris ne tik išplatino daug "Lithuania 700 years" knygų, bet ir JAV spaudos recenzijas skelbė savo parapijos biuletenyje

ŠIS BEI TAS

• 30 metų mirties sukaktis Oskarui Milašui, žymiam lietuviui, prancūzų poetui. AIDŲ nr 7 apie jį teikia įvairios medžiagos. Savotiški klajūnai toji mūsų Milašių giminė. Oskaras apsisprendė lietuviu ir nuosirdžiai dirbo mūsų tautai, gyvendamas Paryžiuje lig mirties. O dabar jo giminaitis Česlovas Milašius, irgi poetas, lenkų KULTUROS narys Paryžiuje, -- tebesilaiko varšuviniame nutautime.

• Pagal dokumentus Milašių giminės gūžta nuo 16 a. jau buvo prie Kedainių. Poeto Oskaro protėviai 17 a. iš čia išsikėlė link Dniepro ir ten išgyveno, o jisai pats nuo 12 metų amž. gyveno Paryžiuje. Milašių giminės įvairių šakų tautinis grynumas keitėsi per vedybas (buvo netitalų, žydų), tačiau pagrindas vis viena liko -- šimtmetis liždas Lietuvoje prie Nevėžio. Giliasielis poetas Oskaras M. tai suprato ir, net kalbos dar nemokėdamas, aiškiai prisipažino lietuvis esąs.

Milašiai buvę nemaži savo krašto patriotai visą laiką, ypač spyręsi rusų nutautinimui (tik, deja, lenkams nevisi atsispyrę). Dalyvavę 19a. sukilimuose prieš caro valdžią.

• Ir dabartinis lenkų poetas Česlovas M. Paryžiuje, matyt, tebejaučia negryną sąžinę, kad pabėgęs iš lietuvių tautos. Pvz. jis meta įtarimą, kad Oskaras po I Didkario prisidėjo prie lietuvių tik todėl, kad ... buvo susikivirčijęs su lenkų slėkta ir jos nemėgiamas. Ir neteisinga, ir įžeidžiama būtų Oskarą M. laikyti tokiu paviršutiniu lengvabūdiu, jog jo tautybės apsisprendimą nulemtų vien koki pašaliniai nesusipratimai ar piktumai su kuo nors. Išsiskaitant jo raštus ir pažįstant jo gyvenimą, būdą -- visai aišku, kad toks įtarimas nepritinka. Ypač kad nuo mažens išgyvenusiame Prancūzijoje -- jam lenkų slėkta (ir jos nemalonė) tikrai nedaug ką reikė. Čia tik kyšo jo giminačio Česlovo M. noras nuvertinti Oskaro lietuviybę, tuo būdu lyg ir savo nutautimą pateisinant. O gaila, nes Česlovas yra itin gabus ir rimtas asmuo -- tikra lietuviškos dirvos sėkla lenkų varputyne (ką lenkai veikė be mūsų pagalbos!). Užaugęs prie Nevėžio, mokėjęs Lietuvos lopšyje Vilniuje, dabar gyvenęs Paryžiuje -- jis Lenkijai nedaug ir priklauso. Panašiai ir poetas Oskaras M. -- gimė, augo ir gyveno ne Lenkijoje.

• TĖVYNĖS vedamasis kelia neblogą mintį, kad sena ir tebegyva Tėvynės mylėtojų dr-ja, praeity pasižymėjusi gerų knygų leidyba -- vėl testų tą kultūringą misiją. Dailiajai literatūrai leisti dabar JAV neturime jokios tikresnės leidyklos. Be abejo, sumanymas būtų girtinas ir vykdytinas. Tačiau draugijos visuomet tik tiek nuveikia, kiek jose atsiranda darbščių ir sumanių idealistinio darbo vykdytojų. Tėvynės Mylėtojų dr-ja kadaise išleido puikius V. Kudirkos raštus vien todėl, kad tą žygį ryžtingai vykdė gabusis Br. Balutis. Dieve duok, kad rastųsi kas žengia dar jo gražiu pavyzdžiu.

• Pradėjome gausiais ir įvairiais parengimais sklidiną rudens sezoną. Dažnai net susikerta datos, vieni kitus nuskriaudžiame. Labai ir labai pagaidautina, kad bent grynai kultūriniais parengimams nebūtų daroma konkurencija. Štai, Tėviškės Žiburiuose rašoma ta tema: "Visur publikos netrūko, tik toks išsimėtymas kiek pakenkė kultūriniais parengimams, kurie negali konkuruoti su tais, kur galime skaniai pavalgyti ir išgerti". Taip atrodo, kad vargšai DP nė per 20 metų dar savo alkanų skilvių neatsotino -- nuo anų nepamirštamų stovyklinių laikų! O gal tai įėjo taip giliai į kraują, kad tapame gyviais, kuriuos vien duonos arba pyrago kąsnis patenkina!

SKIRPSTAS

Los Angeles Amerikos Lietuvių Taryba spalio 26 d. Ambasador viešbutyje surengė iškilmingą gen. konsulo dr. J. Bielskio pagerbimą, minint Lietuvos konsulato Los Angeles mieste 30 metų įsteigimo sukaktį. Nuotraukoje garbės svečių stalas, Gen. konsulas dr. J. Bielskis prie mikrofono dėkoja sveikinuosiems ir atsilankiusiems į šį retą minėjimą.

L. Kanto nuotrauka

MIRTIES SLĖNIO KRONIKOS (5)

Jonas Pranas Palukaitis

RASTI IR PRARASTI LOBIAI

Kalifornijos slėnių ramybė ir atsikūrimo rūpesčiai pamažu gydė Smėlio Žygių žaizdas, dildė iš atminties siaubą. Jie visiems pasakojų savo patirtus vargus, bet pasakojimai vis vaizdingiau ir išpūdingiau krypto vienon temon. Ten, už šimtų mylių, tame baisiame slėnyje ir aplinkiniuose kalnuose indėnai į juos šaudė gyno aukso kulipkomis, kalnų viršūnės žėrėjo sidabru...

Vienas tų pasakojimų dvelkė nuostabiai įtikinančia tikrove. Kažkuris iš Jayhawkers, ar tik ne pats grupės vadas Towne, žygio nualintas parpuolė kalnuose, kojai užkliuvus už akmens. Jo nešami daiktai pabiro ant žemės. Atsikėlęs jis susirinko mantą ir nusi-vijo grupę. Už kelių mylių apsižiūrėjo, kad jo šautuvas neturi taikiklio. Būsiąs pametęs, kai krito -- nusprendė: reikia grįžti ieškoti, nes šautuvas be taikiklio -- ne šautuvas, o kelionė be ginklo lygi savižudybei.

Grįžimas nebuvo vel-tui: tikėsit ar ne, kritimo vietoje ant uolos gulėjo taikiklis. Bet kai jis lenkėsi jo paimti, prieš saulę kažkas blykstelėjo, ir jis pirma paėmė blizgantį gabalą. Jokios abejonės -- tai vos ne grynas sidabras! Užmiršo jis ir alkį ir nuovargį, kai apsidairė plačiau: kalno briauna blizgėjo gausa to paties baltojo metalo -- jis atrado kasyklą! Pasiėmė pamestą taikiklį, prisipylė kišenes vaiskiai blizgančių akmenėlių ir nusivijo kitus.

Ne, jis dar ilgai nesaikė bendrakeleiviams apie savo radinį. Tik kai jau buvo tikras, kad nė vienas jų nesileis atgal per nukeliautus dykumos plotus, išsitraukė iš kišenės radinį ir prakalbo. Ir nesustojo. Kalbėjo jis, kalbėjo ke-

lionės draugai, kalbos truko dešimtis metų -- šiandien istorikai net aiškiai nebenustato, kuris jų tą sidabrą rado.

Taip gimė Pamestojo Taikiklio kasyklos legenda. Viliojanti ji buvo, bet dešimtį metų nė vieno nesugundė -- per daug vaizdingai tebebuvo į visų sąmones įsirėžę Smėlio Žygių kentėjimai.

Bet 1860 metų pavasarį vieno Kalifornijos miestelio gydytojas Darwin French neiškentė: užrakino visus tepalus ir miltelius, užkalė namo duris ir, pasitelkęs tuziną kaimynų, pasileido legendinio sidabro pa-siimti.

Tai buvo pirmoji organizuota ekspedicija į slėnį. Ji buvo gerai ap-rūpinta žygio reikmenimis, bet iškentėjo pragaro liepsnų kaitrą dykumoje, ir lieka nesuprantama, kaip organizatorius gydytojas galėjo to nesuvokti iš anksto. Nebent turtų karštinės bacila jau buvo taip stipriai įsitvirtinusi jo sąmonėje, kad jis nieko nebepaisė. Jo grupė atsekė visas Smėlio Žygio detales, rasdama saulės išblukintus kritusiųjų skeletus, laužavietes, numestus daiktus, neišdilusias pėdas, bet sidabro kasyklos nerado. Likimo ironija: vakarinėje Panamintų pusėje -- vietoje, kur jie nakvojo ir kuriai paliko Darvino vardą, po penkiolikos metų buvo atrastos labai turtingos švino-sidabro gyslos.

Dar karštomis gydytojo French pėdomis iš sekė M.H. Farley grupė. Ji prakeliavo maždaug tomis pačiomis vietomis, lygiai nieko nerasdama, lygiai kankinama karščio, bet grįždama Coso kalnuose užkliudė radinį, kuris plačiai nuskambėjo. Grupė parsinešė apie 100 svarų akmenų, turinčių aukso ir sidabro. Sensaci-

jų miesto San Francisco laikraštis "Alta California" radinį padailino -- ir prasidėjo masinis bėgimas į Mohaves (Mojavę) dykumą. Sakoma, kad tą vasarą tarp Coso kalnų ir Mirties slėnio jau zujė apie 500 prospektorių.

Epidemija iššaukė antikrytį ir nespėjusiam reikiama pailsėti gydytojui Darwin French. Susiorganizavęs naują grupę, jis vėl išjojo į dykumas. Ne, jis jau nebeieškojo Pamestojo Taikiklio kasyklos. Jo sąmonė buvo užvaldžiusi kita pasaka: auksinės indėnų kulipkos. Vienuolika mėnesių jis su aštuonetu vyrų klajojo po Mohavę, laukdamas indėnų šūvių. Indėnai nešaudė. Kur jie ten šaudys gryo aukso kulipkomis -- tada jie tebuvo ginkluoti tik ietimis ir lankais.

Bet pora vyrų jų tais metais susiorganizavo aukso kasyklėlę. Istoriškai, kaip ir daugelis panašių, prasidėjo Švento Pranciškaus mieste, kur karštinės bacila igėlė kitą gydytoją, pavarde George. Buvo suorganizuota oficiali bendrovė, ir miesto pagarsėjęs "profesionalas avantiūristas" Henderson išvedė ekspediciją. Toli dykumon jie nėjo ir daug nevargo: "profesionalas avantiūristas" turėjo kitą planą. Netrukus jis pasiuntė atgal į miestą du vyrus iš grupės su vaizdinga istorija apie atradimus ir jų eksploatacijos problemą -- pinigų stoką. Pinigas surinkamas, parduodant akcijas. Vaikinams sekėsi, nes jų daugiau nebe-matė nei siuntėjai, nei akcininkai: vienas su 25.000 dolerių užtrinė savo pėdsakus kažkur Meksikos gilumoje, o pusininkas neteko gyvybės ir storo pinigėlis per dvikovę viename pasienio miestely. Nukentėjusiai grupei teliko vienas ke-lias -- tolyn į Panamin-

Druskos upelis ir druskos pluta "užšalęs" ežeras -- Amargosos, t.y. Karčiosios, upės pabaiga. Tolumoje, už kelių mylių, Panamintų kalnų grandinė. Šiame vandenyje laikosi vadinamos dykumos sardinės, kurios mokslininkams ilgus metus kėlė mįslę, iš kur atsiradusios, nes tai yra okeanų žuvelės. Tikima, kad tai liekanos buvusiojo milžiniško ežero, kuris prieš milijonus metų dengė visą Mirties slėnį.

J. P. Palukaitis nuotrauka

tus ir Mirties slėnį.

Ilgai ir kruopščiai ši grupė ieškojo Pamestojo Taikiklio turtų, nes buvo žiemos metas ir malonus klimatas, bet tepadarė tik eilę geografinių atradimų, įkopė ir davė vardą Teleskopo viršūnei, išgelbėjo nuo mirties Smėlio Žygio pionierių Manly su slaugomu ligonių, bet paslaptinę ji sidabro lobiai buvo dingę kaip ugnyje. Prie jų grupės buvo prisigretinęs jaunas indėnas. Vieną dieną jis ženklais nuviliojęs gydytoją George'ą į labai siaurą, stačiomis sienomis tarpekį, kur aukštai pro uolų plyšį kažkas vaiskiai subalizgėjo, lyg visa viršūnė būtų nusidabrinta. Indėnas viliojęs jį toliau, bet jis pabūgęs netekti skalpo ir nesekęs. Ar ten buvo sidabrinė kalno briauna? O gal tik tirpstančio sniego upelis? Prarastojo Taikiklio sidabaras ir liko legenda.

Kito dingusių lobių istorija gimė po ketverių metų. Mohavės dykumoje ir vakarinėje Panamintų pusėje jau veikė dešimtys aukso ir sidabro kasyklų, daugiausia nedidelių, vos pajėgiančių apmokėti aukštas produkcijos išlai-

das. Dešimtys prospektorių zujo toliau, ieškodami naujų radinių. Vienas tokių prospektorių buvo Jacob Breyfogle iš Nevados. Šniukštinėjo jis pačiame Mirties slėnyje.

Vieną dieną jis buvo rastas pusgyvis -- kruvina galva, lyg bandyta skalpuoti, bet greičiau oda buvo iki kaulo apsilupinėjusi nuo saulės kaitros. Atgaivintas, atslūgęs liežuviu sutinimui, jis pradėjo kalbėti, bet kalbos galai nesusidurstė -- jis buvo pusiau pamišęs. Gal būtų buvęs paliktas mirti, jei nebūtų iš kišenės ištraukęs uolos gabalą -- tas buvo beveik gyno aukso!

Sukruto, sujudo tada ji globoti ir filantropai ir mizantropai, ir idealistai ir oportunistai -- gydyti ir slaugė ir vis prašėsi nuvedami į radinio vietą, nes Jokūbas sakė, kad nesuprantamoji nelaimė jį ištikusi tada, kai jis su radiniu skubėjęs pasauliui duoti žinią. Vedžiojo jis eilę metų tikruosius ir tariamuosius geradarius po Mirties slėnį, bet dingusių lobių nebeatrado. Tik Laukinių Vakarų istorija praturtėjo nauja legenda ir auksakasių gady-

nė nauju terminu -- breyfogling (aukso ieškotimas).

Vienas nesurandamos kasyklos mitas, išgarsinęs Mirties slėnio vardą nemažiau už dvidešimties metų vežimo žygį New Yorko gatvėmis, buvo tik 1941 metais numarintas federalinio teismo sprendimu, bet tai jau vėlesnio meto istorija. Pirmasis pastovus baltaodis slėnio gyventojas, pradėjęs čia kurti oazę -- Žaliąjį Lauką, nesidomėjo nei aukso nei sidabru, bet palikdamas slėnį turbūt jautėsi praradęs didesnią lobį, nei visi auksakasiai.

(Bus daugiau)

DIE CASTING OPERATORS

1st & 2nd Shifts

Liberal company paid benefits.

APPLY IN PERSON OR CALL

481-3050

SUPERIOR DIE CASTING CORP.

1001 London Rd.
Cleveland, Ohio

(79-89)

Wanted

STEEL WAREHOUSE HELP

SLITTER OPERATORS

SHEAR OPERATORS

Must be experienced only

Steady work days.

ADVANCE STEEL CO.

10000 French Rd. Detroit, Mich.

313 — 925-3600

(85-87)

ALYTIS

ANDRIUS NORIMAS

(Dirvos konkurse 1968 m. laimėjusi II vietą novelė)

(13)

Jei-

gu tikrai esi nekaltas, tai danguje tau atlygins Dievas... Bet mirtis yra paskutinis žmogaus žingsnis. Jį dera rimtai, pamaldžiai ir susikaupus žengti. Šaukimas ir muistymasis nieko nepadės... Nurimki. Susitaisyk su Dievu dėl skirto tau likimo... Melskis...

-- Aš meldžiausi, kunigėli! Ir Dievas man nepadėjo! Argi Dievas leis man nekaltam mirti? Vėl sugniaužė širdį neapsakomas skausmas, net aptemo akyse. Kojose pajuto silpnumą. Jau ne besiblaškę ir nebešaukę. Pats sunkiai žengė žingsnį ir atsistojo tarp keturių sargybinių. Viršininkui sukomandavus ir klaukiam aidui koridoriuje palydint, ritmingai nuskardėjo žmonių žingsniai. Klemensas vos vilko kojas ir svyravo eidamas. Tačiau rodos, net nematė, nežinojo, kur jį veda. Pro kamertų langelius smalsiai žvelgė kalinių akys ir niūriai lydėjo kelių vyrų procesiją, kurios gale, nuleidęs galvą ir sudėjęs rankas maldai,ėjo kunigas. Išėjus į vos prašvitusį nuo pasislėpusios ausros kiemą, Klemensas pamatė išrikiuotą keliolikos kareivių būrelį. Tarytum geležiniai svoriai jam būtų prirakinti prie kojų, o akyse lyg žaibavo... Krūtinėje gi ištisas gėlių skausmas. Egzekucijos būrys laikė šautuvus prie kojų. Kunigas nulydėjo pasmerktąjį ligi pat tolimiausios sienos, už kelių sieksnių nuo ginkluoto būrio.

Sykiu su kunigu atėjo kareivis juoda skarele rankoje.

-- Ar užrišti akis?

Kunigas dar sulaukė kareivio judesio.

-- Gal pasmerktasis turi paskutinį norą?

-- Kokį norą? Aš... turiu norą... gyventi!

Jei tokio noro nieks man nenori patenkinti... tai jokių kitų norų neturiu!

Jis stebėtinai ramus ir šaltas. Tik prakaitas lašais ryškėja jo kaktose. Tik krūtinė dega nuo gniaužulio ir dūrių. Kunigas nustebeš žiūri į pasmerktąjį.

-- Užriškite jam akis...

Kareivis uždengia Klemenso akis. Palenkęs jo galvą, užriša lengvu mazgu ir nueina prie egzekucijos būrio. Kunigas peržegnoja Klemensą ir pusbalsiu kalba lotyniskas maldas.

-- Miserere, Domine...

Paskui dar kiek garsiau priduria lietuviškai:

-- Prikaltas prie kryžiaus Jėzus Kristus, tavo išganytojas, tebūnie su tavim ir maloniai tepriima tavo, Amen...

Tyliai nueina kunigas. Klemenso krūtinė sunkiai kiloja. Jis stveriasi už jos, lyg norėdamas sulaukyti garsų ir sunkų širdies daužymąsi...

-- Būry! Šaudymui pasiruošk!

Nuskamba sausas, tarytum plieninis būrininko balsas. Pakyla šautuvų vamzdžiai ir nukrypsta į pasmerktąjį. Viskas kieme apimsta. Gal todėl visi išgirsta skubius žingsnius ir būrininkas pamato iš pastato į kiemą išbėgantį kalėjimo viršininką. Jo rankoje baltas popierius. Jis juo moja, duodamas ženklą stoti. Būrininkas pasitinka jį ir ima iš rankų popierių.

-- Telefonograma iš pulko vado...

Karys greit akimis perbėga raštą. Paskui prieina prie kareivių ir šaltai sukomanduoja:

-- Že-myn! Deši-nėn! Žengte marš!

Sutrypia keliolika kaustytų batų. Praeidamas būrininkas atiduoda raštą viršininkui. Kunigas pribėga prie jo ir paėmęs raštą iš viršininko, paskaito:

"Klemensą Trumpūną tučtuojapaleisti. Mirties bausmė atmainoma. Nekaltumas įrodytas!"

Užuot šūvių išgirdęs nueinančio būrio žingsnius, Klemensas vienu judesiu nusimeta skarelę nuo akių. Pro duris ateinant pamato Agnė ir tėvą -- lygiai, kaip buvo svajojęs savo mintyse! Kunigas pirmasis jam aiškina:

-- Esi laisvas ir išteisintas! Ačiū Dievui!

Neapsakomas džiaugsmas sušvinta kalinio veide. Paskui minutei tarytum sunknuma. Prie jo jau tėvas ir Agnė. Juodu stveria jį ir prilauko.

-- Klemuti, tu laisvas! Viešpatie, tu laisvas!

Agnės veidu sruva ašaros, bet ji šypsosi ir glaudžiasi prie Klemenso. Jo galva nusvirusi ant krūtinės. Tėvas jį apkabina ir vilkte nuvelka į kalėjimo vidų. Čia ant suolo paguldo išblyškusių veidu, išglebusį kūną.

-- Jis nualpo! Pašaukite daktarą, greičiau!

Kalėjimo viršininkas išskubėjo prie telefono. Agnė priklaupė prie mylimojo kūno ir žvelgė į stingstančius bruozus.

-- Jis miršta! O, Dieve!

Kunigas priejo ir patikrino pulsą. Pasilenkęs prikišo mažą veidrodėlį. Po minutės priklaupė ir nuleidęs galvą ėmė šnabždėti maldas. Kelias sekundes Agnė siaubu kupinomis akimis stebėjo. Norėjo suklikti, bet tuo metu atsirado ir gydytojas. Jis atliko tą patį, ką ir kunigas, šiam pasitraukus į šalį. Paskui tylėdamas užspaudė Klemenso akių vokus.

-- Deja... Atrodo, kad jo širdis neišlaikė...

Agnės rankose virpėjo mažas kryželis ant plos grandinėlių. Tamsiose grindyse kontrastiškai bolavo iškritęs vokas.

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Pirmadieniais, trečiądieniais ir penktadieniais civilinė aviacija skrenda virš Austrijos sienų ir baido tūkstančius paukščių Vengriją.

Antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais Vengrijos aviacija atsilygina. Kariniai lėktuvai suka link sienų ir paukščiai grįžta Austrijon.

Tai "Didysis Austrų - Vengrų vynokaras". Vynuogynų savininkams abiejose rubežiaus pusėse tai labai rimtas reikalas. Net toks rimtas, kad lėktuvai pakeitė paprastas baidykles apsisaugojimui nuo milijonų vynuogės ryjančių varnėnų.

"Šių paukščių žala abiejų kraštų derliams yra milžiniška ir neapskaičiuojama", kalba austrų vynuogyno savininkas.

Agronomas sako, kad "nė viena pusė neturi piktų intencijų. Deja šie paukščiai gyvena pasienyje. Kada mes juos išbaidome, jie skrenda Vengrijon. Vengrai sekantį dieną atsilygina ir varnėnai vėl Austrijoje."

Varnėnai į Austriją atskrenda kiekvienais metais ir nutupia Neusiedl ežero nendrėse. Šis didelis sūraus vandens ežeras yra austrų - vengrų pasienyje. Visa bėda, kad čia auga abiejų kraštų pačios geriausios vynuogės.

Ir gal visos šios istorijos viena išvada: varnėnai -- pirmieji didžiojo austrų - vengrų vynuokaro benamiiai D(ievo) P(aukšteliai)...

MOZAIKA IŠ ŠIUOKŠLYNO...

(Atkelta iš 3 psl.)

sų org-jų, būtent, PLB, ideologiniai, kultūriniai sambūriai, Lapkričio 13 d. žygis, J. Matulaitienės tautinių šokių veikla, chorai, lietuvių radijo ir televizijos programos, laikraščiai ir paskirų darbuotojų iniciatyva, visų jų darbai sudaro lietuvišką mozaiką.

Kelia didelį nusistebėjimą LF bičiuliai tokia drąsa -- aukščiau minėtų org-jų veiklą priškirti, kaip matome iš jų pasisakymo, tautinės veiklos mozaika, sudėtyta iš šiuokšlynų medžiagos, tepli ir skleidžianti blogą kvapą.

Manau skaitytojams pakankamai aišku, kas iš kokios medžiagos sudėliotas ir kokią kvapą aplink save skleidžia.

Minėto straipsnelio autorius Ed. Baškys prisipažįsta, kad jam kažkas atsiuntė Dirvos iškarpa. Turiu garbės priminti, jog man tai ne

IŠSIAIŠKINKIME PAGRINDINĘ PERVERSMO PRIEŽASTĮ

MARTYNAS KAVOLIS

(LE XV, 338), sako kad "įprastą gyvenimą ėmė ardyti savo veiklą suaktyvinę komunistai, užsienio remiami", jiems padėjęs "nuimtas karo stovis" ir "jų propaganda... labai drumstė krašto rimtį". Ši perversmo priežastis priartėja per versmininkų nušvietimui. Tačiau nematėme vieno istoriko, kuris būtų mėginęs mūsų perversmą nušviesti komunistų siekiu požiūriu su daryti komunistinį perversmą visame pasaulyje, kuris buvo ypatingai pavojingas besikūriantios valstybinės nepriklausomybės naujos socialinės sąlygose, jei saktų revoliucinių pasangų nestabdė stiprios valdžios rankos ir jų nerėmė pareigingas visuomenės susipratimas. Kalbant apie priešperversminės valdžios rėmimą Jakštas sako, kad perversmininkams "aktyviai pasipriešino" vien tik "generolas be armijos": vyr. kariuomenės štabo viršininkas su keliais kareiviais ir vienu karo policijos karininku butaforiniu būdu "puolė norėdamas užimti kariuomenės štabą", bet faktinai nieko nedarė, pamatęs esąs mažumoj (LE XXII, 340).

Kalbant apie perversmo pasekmes, tenka konstatuoti, kad iki šiol rodos dar niekas nesistenė nustatyti kokia buvo pagrindinė perversmo pasekmė ir kokios buvo papildomosios pasekmės. Karinis rašytojas Kazys Ališauskas (LE XXII, 339) sako, kad 1926.XII.17 d. perversmas baigęs demokratinių ir pradėjęs diktatūrinį režimą. Tuo tarpu Jakštas (LE XXII, 341) aiškina, kad autoritarinis režimas susidarė 1927.XII.19 d., kai demokratinis seimas išrinko Smetoną nauju prezidentu, pirmas formalus naujo politinio kurso žingsnis padarytas 1927.IX.12 d., kai buvo paleistas seimas, nepaskyrus konstitucijai numatytų naujo seimo rinkimų, ir vienos partijos režimas įsigaliojęs 1927.V.3 d., kai krikščionių demokratų du ir ūkininkų partijos vienas atstovas pasi-

traukė iš 1926.XII.17 d. sudaryto Voldemaro ministerių kabineto. Tokios išvados dėl perversmo pasekmių yra sudėtingo valstybinės teisės turinio, kuris neįeina karo mokslo ir istorikokompetencijon. Tuo tarpu teisiniai autoritetai juos išsprendė kitaip. Valstybinės teisės profesorius Roemeris aiškino, kad ne 1926.XII.17 d. bet 1927.IV.12 d. turi būti laikoma perversmine data (LE XXX, 443). Panašiai aiškino teisininkas Boleslovas Masiulis (LE XV 80) ir ekonomistas politikas Juozas Audėnas (LE XXXIII, 73). Tačiau teisininkai Mečys Mackevičius ir Domas Krivickas (LE XV, 69 ir 91) nepasakė, ar perversmas turėjo ar neturėjo pasekmių jų aprašomai Lietuvos valstybės santvarkai ir teisės šaltiniams šalia tenurodytų 1922, 1928, ir 1938 m. konstitucijų. Tokiu esminio kausimo apėjimu susidaro nemalonus išpūdis, kad autoriai nepareigingai prašliaužė aplink svarbią problemą, kas paprastai rodo, kad arba jie neturėjo savos nuomonės ar varžėsi ją pasakyti. Žinoma, valia nesutikti su autoritetų sprendimais, nes juk visi esame klistą žmonės. Bet reikia juos išakmiai nusakyti ir pasakyti kodėl nesutinkama. Bet ne valia moksliniame veikale ignoruoti autoritetinių sprendimų ar pavienę pažiūrą lyg jų visai nebūtų ir taip pat neleista dėstyti vien tik savo paties savotišką sprendimą - vinigretą lyg juo autorius "surado Ameriką" Mokslinė pažanga nepasiekiamama tokiais keliais. Žinoma, nėra lengva padaryti išvadą kokia buvo pagrindinė perversmo priežastis ir pasekmė ir kokios jas papildė, nes tokių išvadų gelmėj yra pavojingos mokslinio ir politinio vandenyno uolos. Daug lengviau jas paviršutiniškai aplenkti. Bet tada istorinės studijos darbas lieka ne padarytas. Ar nekeista kad mūsų perversmo pagrindinės priežasties ir pasekmės klausimu mes dabar jau daugiau kaip po 40 metų vis dar vaikščiojame aplink lyg katinai šokinėdami apie karš-

Dail. Jadvygos Paukštienės akvarelė "Prie aukuro", kuri bus su kitais jos kūrinių išstatyta lapkričio 16 d. Jaunimo Centre, Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, rengiamoje parodoje. Parodos oficialus atidarymas įvyks 3 val. p.p. ir bus kasdien atidara nuo 6 iki 9 v.v. iki lapkričio 23 d.

tą košę? Ar tai yratinkama mūsų valstybingumo reprezentacija?

Tat rodo, kad mums trūksta 1926 ir 1927 m. perversmų istorinio nušvietimo jų dalyvių požiūriu. Pirmojo dalyvių dar turime gyvųjų tarpe. Todėl prašome jų neatišiotinai surašyti ir paskelbti savo atsiminimus, kuoplačiau pasisakius kokios priežastys iššaukė perversmą ir ko siektai juo. Antrojo dalyvių rodos jau nebeturime gyvųjų tarpe. Jų nebegalime prašyti atsiminimų. Istorikų prašome rinkti istorinius faktus, daryti objektyvinius istorinius sprendimus ir remtis kitų autoritetų sprendimais jų kompetencijos ribose.

Diletantizmas istorinėse studijose nepriimtinas. Prieš rašant istorinių klausimų, reikia išstudijuoti turimus šaltinius dėl faktų ir išvadų ir susidaryti savo paties nuomonę dėl jų. Kompilimentai ir nepaykantos yra tik asmeniškios nuomonės ir neatstoja faktų. Atsiminimuose dažnai pastebime, kad neskiriama subjektyvinių

pasigyrimų ir nuomonių nuo objektyvinių faktų. Dalykai turi savo dvi išorines puses ir objektyvinę tiesą dažnai glūdi tarp jų. Kalbant objektyviai, reikia dėstyti dalyką skirtingais požiūriais, neslepiant savo paties nuomonės dėl jų. Žinoma, žingeidu išgirsti kito nuomonę, bet nuomonės dar nesudaro istorinių faktų ir todėl nuomonės be faktų neturi mokslinės vertės. Istorinių faktų surašymas be paties autoriaus išvados nesudaro užbaigto mokslinio ir publicistinio darbo išpūdis. Kas bijo vilkų, tas tegu neina miškan.

EILĖRAŠČIAI JAUNIESIEMS SKAITYTOJAMS

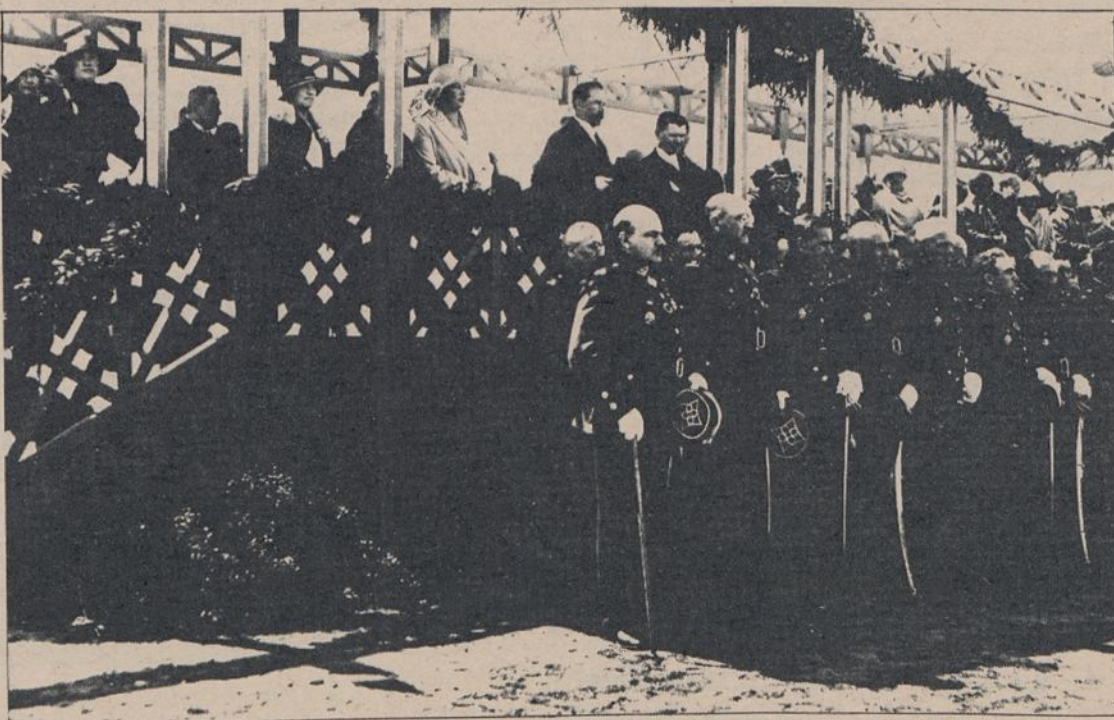

TEVISKĖLĖ AŠ REGIU. Prano Imsrio parašyti eilėraščiai jauniems skaitytojams. Iliustravo Aida Vektarytė. 40 puslapių. Spaudė Vilties spaustuve Clevelande. Kaina \$1.00.

Knyga labai vertinga dovana jauniems skaitytojams.

Gaunama Dirvoje, prišuntus \$1.00.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Lietuvos respublikos prezidentas A. Smetona ir vyriausybės pirmininkas A. Voldemaras tribunoje priimant parą 1928 m. gegužės 15 d. Kaune.

N. Gaulios nuotrauka

NEW JERSEY

• New Jersey Lietuvių Tarybos visuotinis susirinkimas įvyko spalio 26 d., Lietuvių šv. Jurgio draugijos salėje, Newark. Nutarta vasario 16 minėjimą daryti bendrai, visos New Jersey valstijos lietuvių vardu, Lietuvių Katalikų Centro patalpose, Kearny, N. J., vasario 15 d., 4 val. popiet,

sekmadienį. Komitetas sudarytas iš 21 asmens, kuriam pavesta rūpintis, kad minėjimas būtų sėkmingas. Kalbės žymūs amerikiečiai. Bus meninė dalis ir banketas, kurio pelnas bus paskirtas Lietuvos laisvinimo reikalams. Aukų reikalas paliktas atskirų kolonijų Vasario 16 minėjimams, kaip būdavo ir pirmiau.

• ALT Sąjungos ir Ramovės naujųjų metų sutikimas, rengiamas bendrai, Lietuvių Laisvės salėje Elizabeth, N. J. Gautas pelnas bus dalinamas pusiau, lietuvių spaudai paremti ir veteranų Ramovės reikalams.

• Fredas Graudis 55 metų amžiaus mirė spalio 16 d. trumpai sirgęs Newarko ligoninėje. Palaidotas spalio 21 d., Hillside, N. J. kapuose. Fredas Graudis buvo miškininkystės inžinierius. Paliko žmoną Kotryną Grigaitę, sūnų Raimundą ir dukrą Rūtą, abu išmokslintus, ir kitus gimines JAV ir Europoje.

SERGA

Sunkiai sirgę kun. Petras Totoraitis ir inž. Vladas Dilys, jau stiprėja, kun. Totoraitis klebonijoje, o inž. Dilys dar ligoninėje.

Jeva Trečiokienė buvo stipriai susirgusi vykstant laivu Europoje. Paskutinis pranešimas — stiprėja laivo ligoninėje. (ast)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

WANTED AT ONCE

ASSEMBLY
WORKERS

Day Shifts. Excellent pay and fringe benefits.

APPLY IN PERSON —

Monday to Friday
7 A.M. to 3:30 P.M.

BERRY DOORS,
DIVISION OF THE
STANLEY WORKS

2400 E. Lincoln
Birmingham, Mich.
(84-93)

ASSEMBLERS
MACHINE
OPERATORS
EXPERIENCED OR WILL
TRAINJOHNSON
FURNITURE

1101 Godfrey Ave. S. W.
Grand Rapids, Mich.
(87-93)

MACHINISTS

BRIDGEPORT MILL &
LATHE EXPERIENCE.

Must be able to set up work from
Blue Prints & Close Tolerance.

also

DRAFTSMAN

WITH SOME DESIGN EXPERIENCE.
Steady work. Fringe benefits.

INDUCT-O-MATIC

2480 MOUND RD.
WARREN, MICH.
313 — 754-5400

(85-89)

SETUP MAN

with experience. Top rates and
benefits.

TSCO

46 Victor
Highland Park, Mich.
(near Ford Highland Park
Plant)

(313) 869-4600, Ext. 71 & 72
(84-88)

IDOMI PARODA DETROITE

Prieš porą savaitę Detroitas turėjo savo kolonijoje unikumą: tai vaikų "meno" paroda. Paroda nepaprasta savo turiniu: kompozicijos iškarpi iš lietuviškos spaudos, meniškai sulipintos ir išpuoštos. Matėsi "Draugo", "Dirvos", "Laiškai Lietuviams", "Moteris" ir kitų laikraščių paveikslų iškarpos. Kompozicijų temos lietuviškos, bet tuose rėmuose labai įvairios, kaip: Lietuvos kariuomenė, tautiniai rūbai, kryžiai, skautai ir t.t. Krito į akį darbų gausumas — virš šimto!

Peržiūrėjus ir pasigrožėjus, kyla ir mintis, kiek mokiniai "zaizdami" susipažino su lietuviškomis tematikomis ir, turbūt, pirmą kartą taip nuodugniai suėjo į kontaktą su lietuvišku laikraščiu.

Šią L. B. lituanistinės mokyklos parodą ir premijų įteikimo popietę suorganizavo Iškarpų Konkurso komisija: pirm. Danguolė Jurgutienė, Ramutė Petrusevičienė, dail. St. Smalinskienė ir Viktoras Veselka.

Labai įdomiai dekoruotoje salėje, pripildytoje žiurovų, vyko šios popietės meninė programa. Anksčiau pravedusių konkursų pirmų vietų laimėtojai deklamavo (T. Zarankaitė) ir skaitė (D. Jurgutis ir A. Šepetys), o visiems laimėtojams buvo įteiktos premijos. Naujais atspalviais nuskambėjo R. R. Palaikio išpildyta lietuviškų melodijų pynė ant ksilofono. Jaunesniųjų mokinių grupė nuotaikingai pašoko "Vėdarą" ir "Pupą" (paruošė R. Zotovienė), pritariant dainai (paruošė mokyklos ved. K. Jurgutis).

Su dideliu susidomėjimu laukta, slaptu būdu praves-to, iškarpių konkurso laimėtojų paskelbimo. Programos gale geriausios kompozicijos ir jų kūrėjai buvo paskelbti, pasveikinti ir premijuoti. Jauniausioje grupėje premijuota sekančiai: I "Skautybė" M. Rimas Matvėkas, II "Lietuvaitė" — Asta Jurgutytė, ir "Kun. Saulaitis" — Paulius Janušas, III "Motinos meilė" — Lijana Palaikytė. Vidutinėje grupėje: I "Kryžiai" — Taura Zarankaitė, II "Lietuva" — Rita Naikauskaitė, III "Vilnius" — Daina Žemaitytė. Vyriausioje grupėje: I "P. L. Bendruomenė" — Lidija Majauskaitė, II "Tiesa ir Meilė" — Paulius Kuras, III "Lietuvaitė myli tautinius rūbus" — Vida Bartkutė.

Visą programą apjungė savo įdomiu pravedimu Danguolė Jurgutienė. "Pamaitinus" dvasią programa ir paroda, buvo neužmiršta ir kūnui maistas: tėvų komitetas dalyvius skaniai pavaišino.

Norėtusi, kad tai nebūtų pirmas ir paskutinis toks įvykis, bet kad ir ateity vėl būtų ruošiami lietuviškos spaudos iškarpių konkursai. Reikia užgirti vietinę Liet. Bendruomenės valdybą už rėmimą šio projekto, paskiriant premijas laimėtojams. (k. m.)

• Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas Detroito bus lapkričio 23 d.

10:30 val. pamaldos už žuvusius karius šv. Antano parapijos bažnyčioje.

1 val. Lietuvių namuose, kartu su Balso 76 skyr. nariais ir jo svečiais — pietūs.

Detroito kūr.-savanorių ir ramovėnų skyrių valdybos kviečia visus narius, o taipogi birutietes bei šaulius su šeimomis pamaldose ir pietuose dalyvauti. (jm)

• K. ir K. Kodačiai, Nidos vasarvietės Michigane savininkai, žiemai persikėlė į savo rezidenciją Floridoje.

• LB Detroito apylinkės valdyba nutarė pasiūlyti LB Centro Valdybai ateinančioms tarybos rinkimams, kurie įvyks ateinantį pavasarį, sudaryti atskirą Michigano valstijoje rinkiminę apygardą.

• Lionginas Pečiūra sutiko būti LB seniūnu ir vadovauti Ann Arbore gyvenantiems lietuviams.

• Vlodo Šlaito poezijos vakaras įvyks lapkričio 16 d. Dievo Apvaizdos parapijos salėje.

• Naujųjų Metų sutikimą ruošia LB Detroito apylinkės valdyba Merchy College patalpose, kurios talpina 400 svečių.

• Gailutė Anužytė ir Saulius Dėdinas spalio 11 d. kun. K. Simaičio buvo su-tuokti šv. Antano bažnyčioje. Gailutė ir Saulius studiuoja universitete.

• Nijolės Jaškulytės ir Algirdo Plečkaičio vestuvės įvyks lapkričio 8 d. Dievo Apvaizdos bažnyčioje. Abu jaunieji yra baigę Wayne State Universitetą ir veiklūs lietuviškoje veikloje.

• "Aušros" lituanistinės mokyklos prarastame rašinių konkurse už geriausių rašinius laimėjo premijas šie mokiniai: I premiją Regina Juškaitė, II premiją Giedrė Sirutytė, III premiją Rūta Misiūnaitė, IV premiją Dalia Kalvėnaitė ir V premiją Juozas Račiukaitis. (ag)

LITHUANIA
700 YEARS

Veikalas kainuoja 12 dol. Per LNF užsisakant — 10 dol. Cėkj rašyti: Lithuanian Independence Fund Inc. 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

Norintieji knygą platinti kreipiasi tuo pačiu adresu.

SHEET METAL FABRICATOR

Permanent openings for:

WELDERS

SPOT-WELDERS

PRESS-BRAKE OPERATORS

HARDWARE MEN

GENERAL FACTORY WORKERS

FULLY PAID COMPANY BENEFITS, INCLUDING BLUE CROSS-BLUE SHIELD, GROUP LIFE INSURANCE, ETC. CALL OR APPLY:

PIONEER DETROIT

30350 ICORSE RD., ROMULUS, MICH. 48174

Or Call 728-9400

AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

(85-88)

LIVE IN BEAUTIFUL

NORTHERN MICHIGAN AREA

U.S. PLYWOOD—CHAMPION PAPERS
NEEDS TOP. NOTCH

MAINTANANCE MEN

AT OUR GAYLORD NOVOPLY PLANT

ELECTRICIANS

ALSO NEEDED

CALL D. P. KALISH — COLLECT

(517) 732-5151

FOR PERSONAL INTERVIEW

U.S. PLYWOOD—CHAMPION PAPERS
GAYLORD, MICH. 49735

JOURNEYMEN

TOOLROOM AND

MAINTENANCE MACHINISTS

Good starting pay, good benefits, steady work.
Openings on all 3 shifts.

GENERAL ELECTRIC COMPANY

APPLY AT

CLEVELAND WELD'S PLANT

1133 EAST 152 STREET

OR CALL 266-4279

FOR APPOINTMENT

An Equal Opportunity Employer

(81-87)

FOUR SLIDE MACHINE MECHANIC

Interested in setup work. Good starting, good benefits, steady work. Openings on 1st shift.

GENERAL ELECTRIC COMPANY

APPLY AT

CLEVELAND WELDS PLANT

1133 EAST 152 STREET

OR CALL 266-4279

FOR APPOINTMENT

An Equal Opportunity Employer

(81-8)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KAI LAIMEJO?

Ruošiant šį numerį spaudai dar nebuvo žinomi Clevelando burmistro rinkimų rezultatai. Abu kandidatai Stokes ir Perk turėjo vienos galimybes laimėti ir varžybos tarp jų buvo kietos.

• Paštas praneša, kad lapkričio 11 d., Veteranų dieną, pašto įstaiga bus uždaryta ir laišškai nebus išnešiojami. Iš pašto dėžučių laišškai bus išimami.

• Bronius Baras, Dirvos skaitytojas Chicagoje, praeitą savaitę viešėjo Clevelande, kur buvo susitikęs su savo senais pažįstamais Stasiu Astrausku ir Feliksu Eidimtu. Neužmiršo jis ir Dirvos. Jai paremti paliko auką 10 dolerių, už ką nuoširdžiai dėkojame.

MADŲ PARODA

Gruodžio 7 d., 3 val. p. p. šv. Jurgio parapijos salėje Korp. Giedra rengia madų parodą, kurioje bus parodoma naujausi ir moderniausi šių metų vaikų ir moterų drabužiai, išieginiai ir kasdieniniai.

A. Sagienė pristatys įvairaus stiliaus tautinius lietuviškus drabužius.

Rima Janonienė mode-

Jaunuoliai ir jaunuolės, kurie buvo pristatyti lietuvių visuomenei pirmą kartą Clevelande suruoštame abiturientų pristatyme, spalio 25 d. J. Carlos nuotrauka

liuotojams stilizuos plaukų šukuoseną ir perukus įvairaus stiliaus. Ji yra kirpyklos saliono "Rima" savininkė.

Modeliuotojoms talkininkauja A. Raulinaitienė. Modelius drabužius paruoš talentingosios Clevelando lietuvės ponios.

Lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti į šią parodą ir maloniai praleisti laiką. Modelių parodoje bus vašinama kava.

Į parodą bilietus galima įsigyti pas platintojus, krautuvėse Patria ir Baltic Delectatessen, pas Ingridą Bublįnę telefonu 481-8854, Aldoną Malėnienę telefonu 467-4548. Bilieto kaina \$2.

PIRMAS JAUNIMO ŠUOLIS Į VIEŠUMĄ

Įdomi ir linksma jaunimo puota spalio 25 d. Alcazar viešbučio salėje paveikė tikrai stipriais ir maloniais išpučiais. Vadinamųjų abiturientų pasirodė per 30, tiksliai klaidingai vartojamas žodis abiturientai, kuris turėtų būti taikomas aukštesnės mokyklą baigiantiems, bet ne baigusiems, o baigiančiųjų nebuvo, rodos, nė vieno.

Savo vaikų, jau studentų įvairiose aukštesiose mokyklose, laimėjimais bei sėkminga pažanga besidžiaugiančių tėvų ir svečių prisirinko bemaž trejetas šimtų. Buvo ankštoka -- salė permaža.

LB Ohio apygardos jaunimo sekciją, daug darbo įdėjusią į šitokios iškilmės surengimą, tenka nuoširdžiai sveikinti, kadangi išdavos pasigėrėtinios.

Trumpą, sąmojais pasiskaidrintą, įžanginį žodį tarė apygardos pirmininkas dr. A. Butkus. PLB valdybos vicepirmininkė jaunimui M. Lenkauskienė gyvai ir nuotaikingai pasveikino rinkinius jaunimo atstovus. Jaunimo sekcijos vardu taip pat sklandžiai šiltai ir meiliai sveikino premijuota iškilnioji gražuolė D. Orantaitė ir jūdruis A. Rukšėnas.

Buvusius abiturientus dabar jau studentaujančius, rekomenduoja ir kviečia prie garbės stalo: R. Aukštuolis, R. Butkutė, K. Giedraitis, O. Kliorytė, A. Narbutaitis ir E. Žygaitė. Paaiškėjo, kad esama atvykusių tokių pat kolegų iš Detroito, Pittsburgho ir Kanados. Už pagerbimą gražiai ir lipniai padėkojo R. Jokūbaitytė ir J. Ežerskis. Ta proga rūpestingam dr. A. Butkui įteikta dovanėlė

-- knyga "Lithuania 700 years".

Vaisėms praūžus, solistė I. Grigaliūnaitė dainavo: Žvaigždutė -- B. Dvarionio, Ugnelė -- A. Bražinsko, Mėgiamieji daiktai -- iš Sound of Music filmo -- Rogers and Hammerstein, Granada -- O. Lara ir Valsas iš Linksmosios našlės operetės -- Fr. Lehar. Visus įtikino šito švelnųčio lyrinio soprano pažanga. Tiesa, kūriniai pasirinkta nesunkūs, tačiau kai kuriuose registruose pasiekta klausytojus džiuginančio skambesio, net tikro žavesio. Šiaip bendrai vertėtų truputį pagyventi veidą, rankas ir aiškiau tarti žodžius. Tai dar padidintų balso grožio poveikį ir labiau užtikrintų pasisekimą.

Akompanavo R. Babickas. Deriniai gerai valdomi, nuotaikos lengvina solistės vaidmenį, kuris beveik nenustelbiamas. Lepus smulkių lyriškų dalelių lydimas pakankamai budrus. Stilių vaizdavimas teisingas ir gyvas.

Santūri pranešėja D. Orantaitė skelbė atlieka mus kūrinis ir dailiai žadino domesį.

Entuziastingi plojimai, gėlės ir programėlės sukeltoji nuotaika apvainikavo išpuilingiausią vakaro dalį.

Šokiai, pirmaujant karštam jaunimėliui ir grojant žymiai išgalinčiai Clevelande, viliojančiai Pažemio kapelai, tartum atjaunino visus. Džiūgavo tėvai ir svečiai.

Jaunatvė suklestėjo puikiai. Teteikia naudingų vaisių lietuviškai mūsų atečiai.

Vladas Braziulis

SKAITYKIT DIRVĄ

PRIMINIMAS ALYTISKIAMS

Padėkos dienos savaitgalį Chicagoje, Jaunimo Centre įvyks Alytaus gimnazijos auksinės sukakties suvažiavimas.

Lapkričio 28 d., 7 v. v. bus atidaryta Alytaus gimnazijos auklėtinių meno paroda Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre.

Lapkričio 29 d., 1 val. p. p. atvykstančiųjų registracija, 2 v. p. p. pamaldos Tėvų Jėzuitų koplyčioje, 3 v. p. p. iškilmės prie žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo, 4 v. p. p. akademija ir 6 v. v. banketas Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

Suvažiavimui kviečiami su šeimomis visi buvę Alytaus gimnazijos auklėtiniai ir auklėtojai.

Dar neužsiregistravę, apie savo dalyvavimą prašomi pranešti iki lapkričio 15 d. AGSP komiteto adresu: Elena Juknevičius, 8741 So. Albany Ave., Chicago, Illinois 60642.

Clevelande ir apylinkėse gyvenę alytiškai gali skambinti G. Juškėnui 932-6019.

• Raimundas Bučys baigė Wilbur Wright gimnaziją Dayton, Ohio, dabar studijuoja priešmediciną Ohio State Universitete.

• Rumunų kolonija Clevelande pagaliau įsteigė savo kultūrinį darželį greta kitų tautų, kurios turi darželius jau 30 ir 40 metų. Atidarymo iškilmės įvyko sekmadienį. Darželyje pastatytas paminklas jų žymiam kultūrininkui George Enescu.

• Arenoj ši ketvirtadienį, lapkričio 6 d., 8 val. vak. įvyks wrestling rungtynės tarp šiaurės Amerikos čempiono Johnny Powers ir The Sheik. Be to, rungsis "Wild Bull" Curry ir lenkų stipruolis Great Igor bei kiti. Bilietai nuo 4 iki 2 dol. gaunami Arenoje, 3717 Euclid Ave. ir Richman's krautuvėje mieste.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

METALURGIJOS DARBININKAI

Pilnam ar nepilnam laikui Reikalingi prityrę gamintojai -- fitting steel and stainless from prints. Tik dieną. Geras atlyginimas, daug priedų. 1536 East 43rd St. Dieną: 881-3355 Vakara: 371-2025

STEEL WAREHOUSE HELP TRAINEES

also EXPERIENCED BURNERS SAW OPERATORS SHEARMEN CRANEMEN STOCKMEN Call Mr. Kula (313) 874-3311 RYERSON STEEL 1600 E. EUCLID (Between Clay & Holbrook) Detroit, Mich. An Equal Opportunity Employer (81-87)

Skaityk ir platink DIRVĄ

LIETUVIŲ TELEVIZIJA TOLIAU GVYUOS

Chicago ir apylinkės lietuviai, kas sekmadienį, 8:30 val. vak. iš kanalo 26 gali gėrėtis lietuvių televizijos programa. Tai vienintelė visame laisvame pasaulyje, nes jai išlaikyti reikia tūkstančių dolerių, o tai tik žinoma Chicago gali duoti.

Spalio 5 d. įvyko LTV rėmėjų, prekybininkų ir organizacijų atstovų susirinkimas. Dalyvavo virš 20 organizacijų atstovų, virš šimto atskirų rėmėjų ir šiaip visuomenės. Pirmininkavo Ed. Vengianskas, sekr. Fr. Gramontienė. Jaunimo Centre tuo metu buvo tuščia, 3 val. p. p. jokių parengimų nebuvo, tikėtasi sulaukti kur kas daugiau žmonių, bet pasirodė ne gausume yra išmintis ir ramybė, o šimtinę pasišventusių tautiečių širdyse meilė LTV ir jos tolimesnei egzistencijai. Toks našus ir ramus susirinkimas davė valdybai ryžto ir noro aukotis, dirbti ir toliau tęsti LTV programą. T. Šlutas padarė visų trejų metų gyvenimo apyskaitą, turtas siekia jau kelikos tūkstančių, bet kasa tuščia, su 4 tūkstančių skola. Todėl atsidurta kryžkelėje: būti ar nebūti. Metinė apyskaita 24 tūkstančiai, bet kai prekybinių skelbimų sumažėjo vasarą, šluti atsitiko auto katastrofa, mažiau aukotojų ir LTV atsidūrė prie užsidarymo. Tačiau naujoji valdyba, kurią sudaro: pirm. Ed. Vengianskas, sekr. Gramontienė, kas. Elena Zimmer, vykd. sekr. T. Šlutas, informacijos vadovas Bal. Brazdžionis ir narių akt. K. Oželis, Vainšraideris, K. Kleinatis ir Jurėnas, sutarė išeiti į viešumą ir epeliuoti į visus lietuvius, kad šiais metais LTV palaikyti gyvą. Susirinkime žmonės labai apgalvotai aptarė visas galimybes. Išrinkta finansų telkimo komisija: Kašuba, Breivė, Izokaitienė, Petersonienė ir Indriūnas. Revizijos komisija: Šlajus, Grasiutė, Rutas ir Lapėnas.

Valdybos nariai rūpinsis programom ir skelbimais, finansų komisija taip pat išdirbs savo veiklos planą, žodžiu LTV visų gerų norų ir ryžto eis toliau. Iš susirinkusių buvo griežti pasakymai dėl mūsų Fondų, tuo reikalų kalbėjęs šaulių S-gos pirm. Išganaitis pareiškė, kad ne tik pavieniai lietuviai, organizacijos, o ir LF Kultūros fondas, kurio pirm. p. Karys buvo atvykęs į susirinkimą. Šauliai, Anglijos Lietuvių klubo atstovai ir kiti pažadėjo piniginę paramą.

LTV užsimojusi veikla plėsti ir toliau varyti lietuvių skleidimą. Bal. Brazdžionis

DIE MAKERS TOOLMAKERS LEADEES EDM OPERATORS RADIAL DRILL UPGRADEERS MACHINE HANDS APPRENTICES

FOR PLASTIC MOLDS AND DIE CAST DIES

—TOP RATES
—EXCEL. BENEFITS
—IDEAL WORK COND.
—LONG PROGRAM
—58 HOUR WEEK

DALKROM TOOL & DIE 6100 E. Davison Detroit, Mich. (313) 891-7313 (83-89)

TURRET LATHE OPERATOR

with experience. Top rates and benefits.

TSCO

46 Victor Highland Park, Mich. (near Ford Highland Park Plant) (313) 869-4600, Ext. 71 & 72 (84-88)

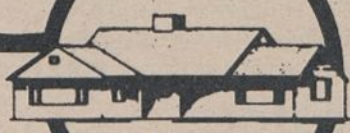

Zita Stungienė su savo pasigamintu plakatu kviečia visus atsilankyti į madų parodą gruodžio 7 d. 3 v. p. p. šv. Jurgio parapijos salėje.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Miss Lithuania Dalia Orantaitė ir Algis Rukšėnas sveikina abiturientus. J. Carlos nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA VĖLUOJASI

Praeitą savaitę, sugedus mūsų spausdinimo mašinai, buvome priversti laikinai ieškoti paramos amerikiečių spaustuvėje. Turėdami prisitaikinti prie jų laiko, susivėlinome su Dirva išleidimu ir išsiuntinėjimu.

Kol susitvarkysime savo spausdinimo mašiną, būsime priversti naudotis svetimos spaustuvės pagalba, bet stengsimės, kad Dirva išeitų du kartu savaitėje, išsiunčiant ją trečiadieniais ir penktadieniais.

• Jurgis Narusevičius, gyv. Elizabeth, N. J., įstojo į Vilties Draugiją su įnašu 10 dol.

Naująjį viltininką sveikiname.

• Dirva buvo pakviesta spalio 28 d. priėmiman Baltuose Rūmuose pas prezidentą R. Nixoną. Priėmimą organizavo respublikonų partijos tautybių komitetas.

• Lituanistikos Instituto naujai išrinkta valdyba spalio 25 d. turėjo Washingtono posėdį, kuriame pasiskirstė pareigos: dr. V. Maciūnas — pirmininkas, dr. A. Plateris — vicepirmininkas ir A. Vaičiulaitis — sekretorius. Valdyba buvo išrinkta korespondenciniu keliu. Rinkimų komisijos pirmininkas buvo dr. J. Gimbutas.

• Lietuvių Evangelikų šeimos šventė, sąryšyje su Lietuvių Bendruomenės paskelbtais šeimos Metais įvyks Evangelikų liuteronų lietuvių parapijoje, Toronte, lapkričio mėn. 28-29 d.d. Į šventę kviečiami visi šiaurės Amerikos lietuviai evangelikai.

Programoje numatyta: Susipažinimo vakaras; keturios paskaitos temoje: "Lietuviška krikščioniška šeima moderniam kontekste"; jaunimo bei senimo simpoziumas — "Praraja tarp jaunimo bei senimo, tikra ar išgalvota?"; iškilmingos pamaldos; banketas ir t.t.

Registracijos bei nakvynės reikalais kreiptis į suvažiavimo rengimo komiteto pirmininkę Gerda Tarvydienę, 65 Botany Hill Rd., Scarborough, Ontario, Canada.

Suvažiavimo pagrindinė programa įvyks IŠGANY-

DIRVOS RĖMĖJAI

Atsiliepdami į prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

K. Cicėnas, Chicago 10,00
V. Raulinaitis, Downey .. 10,00
A. Daunys, Syoset 10,00
F. Tallat-Kelpša, Evergreen Park 10,00
M. Vitkus, Detroit 10,00
V. Gruzdis, Euclid 10,00
J. Naras, Philadelphia .. 2,00
J. Rekašius, Detroit 10,00
A. Gantautas, Bridgeport 3,00
P. Linkus, Edwardsburg 10,00
J. Kalnietis, Baltimore ... 5,00
A. Masiulis, Chicago 15,00
H. Bankaitis, Fairview Pk. 10,00
J. Babrys, Washington 5,00
P. Osmolskis, Richmond .. 10,00
F. Modestavičienė, Cleve. 4,00
P. Sidzikauskas, Chicago ... 3,00
S. Malinauskas, Detroit 5,00
J. Žvirblis, Grand Rapids 10,00
J. Bortkevičius, New York 10,00
J. Šepetys, Detroit 5,00
M. LoPresto, Ann Arbor .. 10,00
Z. Dautartas, Chesterland 10,00
A. Grušnys, Larned 5,00
A. Mironas, Santa Monica 10,00
J. Briedis, Detroit 10,00
V. Petrakis, Toronto 10,00
O. Dorn, Corning 10,00
J. Baškauskas, Brockton .. 1,00
E. Zitkus, Chicago 10,00
J. Bereiša, St. Louis 2,00
K. Ripskis, Chicago Hts. 10,00
P. Dirda, Chicago 10,00
A. Pautienis, Santa Monica 3,00
M. Šimkus, Chicago 10,00
K. Krulikas, Richmond Hill 5,00
A. Garmus, Cleveland... 10,00
H. Kmitas, Los Angeles 10,00
T. Bogušas, Boston 1,00
V. Maurutis, Euclid 10,00
J. Radas, Livonia 4,00
S. Čepas, Toronto 10,00
V. Vijeikis, Chicago 10,00
Č. Šadeika, Farmington .. 10,00
A. Bracas, Bellwood 1,00
N. Linkus, Hickory Hills 2,00
S. Baniulis, Cicero 1,00
J. Dačys, Dorchester 10,00
A. Puskapalaitis, Boston .. 2,00
A. Jučas, Hot Springs 10,00
Č. Kiliulis, Dorchester ... 5,00
J. Rasys, Cambridge 10,00
V. Senkus, Cleveland 2,00
B. Brazdžionis, Chicago .. 1,00
A. Ambrazaitis, Edgemont 5,00
R. Leparskas, Detroit 3,00
J. Liaukus, Woodhaven 5,00
V. Augulis, Dayton 5,00
V. Bacevičius, Cleveland .. 2,00
P. Kupinskas, Elizabeth .. 10,00
T. Bartkus, Sarnia 5,00
J. Rimkus, E. Cleveland ... 5,00
A. Pilpavičius, Hamilton .. 2,00
B. Užemis, Phoenix 10,00
R. Sidrys, Streator 10,00
L. Grigonienė, Cleveland 2,00
V. Prusaitis, New Lowell 10,00

TOJAUS EV LIUTERONŲ LIETUVIŲ BAŽNYČIOJE, (Redeemer Ev. Lutheran Church), 1691 Bloor Stret West, (Bloor ir Indian Rd. gatvių kampas), TORONTO 9, Ontario, Canada.

Tauriam lietuviui ir ilgamečiui Chicagos Lietuvių Tarybos nariui

A + A

ANTANUI VALONIUI

mirus, jo žmonai ANNAI, dukrai VIRGINIAI su šeima, giminėms bei artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Chicagos Lietuvių Taryba

Ilgamečiam Amerikos Lietuvių Tarybos nariui ir veikėjui, nuoširdžiam lietuvių organizacijų darbuotojui

ANTANUI VALONIUI

mirus, skaudaus įvykio prisilęta, užuojautą reiškia velionies žmonai ir visiems artimiesiems

Amerikos Lietuvių Taryba

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania
CHICAGOJE

Maloniai kviečia atsilankyti į L. S. T. Korp! Neo-Lithuania

METINĘ ŠVENTĘ

1969 m. lapkričio 8 d., šeštadienį, 8 val. vak., Jaunimo Centro salėje, 5620 So. Claremont Avenue, Chicago, Ill.

Šventės programa:

- 10 val. ryto pamaldos Jėzuitų koplyčioje už mirusius korporacijos narius;
- Po pamaldų lankymas mirusių korporantų kapų šv. Kazimiero kapinėse;
- 8 val. vak. iškilminga Korp! Neo-Lithuania sueiga ir junjorų kėlimas į senjorus;
- Vakariėnė ir šokiai. Gros Korp! Neo-Lithuania orkestras.

Šventės ir vakariėnės išlaidoms padengti auksa — studentai \$3.00, visi kiti \$5.00. Apie dalyvavimą prašome pranešti iki š. m. lapkričio 5 d. fil. Mečiui Šimkui, 4259 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632, telef. 254-7450.

L.S.T. Korp! NEO-LITHUANIA
CHICAGOJE

Pianistas Andrius Kuprevičius po pasisekusio koncerto spalio 7 d. Buenos Aires, sveikinamas Argentinos lietuvių.

Pianisto A. Kuprevičiaus koncertas Urugvajuje

Iš Argentinos prabėgom užsukęs į Montevideo Andrius Kuprevičius davė čia atsimitiną koncertą spalio 11 d. Ateneo rūmuose, sostinės centre. Dviejų dalių rečitalio programą apėmė kaikiurių Europos klasių, o taip pat Gaidelio ir Švedo kūrinys, kuriuos papildė dar ištrauka iš "danzas criollas". Salę pripildė daugiausia vietos lietuviai su kviestiniais svečiais urugvajiečiais, jų tarpe keletu iš Ateneo vadovybės. Publika buvo nušvitusi šiltai ir kultūringai svečių sutikdama, o ypač palydėdama prašymais kūrinius pakartoti.

Ir ne specialistų buvo jaučiama, kad girdimas didelio masto pianistas, tikras muzikas kūrėjas, tobula technika ir giliu išgyvenimu sugebą klausojus žavėti.

Tą patį vakarą dienraštis Nuevo El Plata idėjo gražią rekomendaciją apybraižą, cituodamas JAV spaudos entuziastingus A. Kuprevičiaus talento įvertinimus. Ir kitų dienraščių pranešimuose buvo malonu matyti svečių vadinant lietuvių pianistu. Gaila, rytojaus dieną Montevideo dienraščių neturėjo, kas neleido patekti į juos koncerto atgarsiams.

Šį koncertą globojo Lietuvos Pasiuntinybė ir Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugija, kurios patalpose spalio 12 d. įvyko svečiopagerbtuvių pietūs. Jis jautriai padėkojo tautiečiams. Tare sveikinimo žodį taip pat per liet.radijo valandėlę. Tokie ryšiai neliks

be įtakos tautiečių bendruomeniniam atsigaiviniui. (Č)

CHICAGO

MIRĖ PULK. P. ŽILYS

Chicagoje spalio 26 d. mirė plk. Povilas Žylis.

Jis buvo gimęs 1897 m. gegužės 1 d. Panevėžio aps., Smilgių vals., Azagų kaime.

Baigęs gimnaziją, Žylis įstojo į Lietuvos Karo mokyklą, kurią baigė 1921 metais. Jis visą laiką tarnavo Lietuvos kariuomenėje, pasiekdamas pulkininko laipsnio. Belgijoje baigė karo akademiją 1931 metais. Lietuvoje paskutiniu metu žyls buvo vyriausio štabo narys.

• Adv. Mykolas Slezevičiaus mirties 30 metų sukakties viešas paminėjimas įvyks lapkričio 16 d., 4 val. Jaunimo Centro salėje, Chicagoje.

Programoje: Lietuvos Generalinio Konsulo dr. Petro Daužvardžio žodis, trumpa paskaita adv. dr. jur. Gabrieliaus Gedvilos tema "Mykolas Slezevičius demokratijos perspektyvoms gestant" ir inž. Antano Novickio — "Mykolas Slezevičius Lietuvai lemiama kovos metu".

Meninėje dalyje trio — smuikas Povilas Matukas, violončelė — Petras Armonas ir fortepijonas — Manigirdas Motiekaitis išpildys Johannes Brahms, Felix Mendelssohn — Bartholdy ir Franz Schubert kūrinius.

HARTFORD

RINKTINIŲ SOLISTŲ KONCERTAS

Šiais metais Hartfordo lietuvių kolonijoj kultūrinės sueigos rieda vienos paskui kitas. Spalio 5 d. Hartfordo muzikos mokyk-

los salėje dainavo Metropolitan Operos solistė Lilija Šukytė; spalio 18 d. vakare, L. B. Hartfordo apylinkės valdybos surengtame linksmavakaryje gražiai padainavo kunigas, solistas Kęstutis Baičys ir Hartfordo mišrus choras "Aidas", diriguojamas muziko J. Petkaičio, dainų solo partijas išpildant choro solistui dr. Iz. Aliui.

Lapkričio 8 d. vakare Hartfordo apylinkių lietuvių ir jų svečiai renkasi South Catholic mokyklon pasigėrėti Clevelando "Grandinės" tautinių šokių gražiais deriniais.

Tačiau, ar tik ne didžiausią sujudimą Hartfordan įneša Lietuvių Veteranų Sąjungos "Ramovė" — Hartfordo skyriaus ramovėnai. Jie užbaigia Hartfordo kultūrinių sueigų metinį vainiką plačios apimties koncertu.

Hartfordan atvažiuoja koncertuoti iškiliai Chicago Lietuvos Operos solistai: Stasys Baras, Dana Stankaitytė ir Jonas Vaznelis. Koncertas turėtų būti puikus dėl rinktinės solistų sudėties ir dėl nepaprasto programos įvairumo.

Bilietus galima įsigyti skambinant tel. 247-4159.

Koncertas įvyks lapkričio 23 d., 2:30 v. p. p. Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo didžiojoje salėje, 227 Lawrence Street, Hartford, Conn. (bds.)

BOSTON

• Baltų koncertų keturioliktasis sezonas prasidės lapkričio 7 d., 8 val. 30 min. vakare, Jordan Hall. Programą išpildys jau pasižymėjęs Phonex Woodwind kvintetas, kuriam vadovauja latvis Andrejs Jansons.

Baltų draugija tikisi tautiečių paramos šiam kultūriniam darbe ir visų gausus atsilankymas nuoširdžiai laukiamas.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

LIETUVIS AKADEMIKAS, REIKALINGAS PARAMOS

Gerhard Bauer - Bauras, gimęs 1940 m. Klaipėdoje, augęs ir mokslinės V. Vokietijoje, baigęs Vasario 16 gimnaziją, o vėliau keturis metus joje mokytojas ir tuo pačiu metu baigęs universitetą, sociologijos studijas. 1966 m. dalyvavo Jaunimo Kongrese, JAV.

Šiuo metu G. Bauras nori atsidėti dizertacijos galutinam paruošimui, kurią sutaręs ginti Ruprecht-Karl universitete, Heidelberge. Dizertacijos tema: "Gesellschaft und Weltbild in Baltischen Traditionen Milieu". Prie šio darbo autorius jau dirbęs trejus metus. Likusiam laikotarpiui, iki 1970 m. gegužės mėn., jis reikalingas materialinės paramos (sau ir šeimai pragyventi, po ca 150 dol. mėnesiui).

Asmenys ar stipendijų fondai, galintieji čia kalbamam doktorantui padėti, prašomi susisiekti su juo, šiuo adresu: G. Bauer-Bauras, 69 Heidelberg, Kleinschmidtstr. 22, W. Germany.

NEW YORK

S.L.A. SEIMO DARBAI NEW YORKE

Spalio 26 d. SLA centre, New Yorke, įvyko SLA New Yorko apskrities suvažiavimas Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 1970 m. seimo reikalams aptarti. SLA seimas įvyks 1970 m. birželio 21-24 d.d. Commodore viešbutyje, Manhattan. Tradicinis banketas-balius įvyks antradienį, birželio 23 d.

Į Seimui Rengti Komitetą išrinkti: Steponas Bredes-Briedis — pirmininkas, Liucija Sperauskienė — vicepirmininkė, Juozas Petrėnas — sekretorius ir Antanas Jurgėla — išdininkas.

Susirinkimas taip pat sudarė darbo komisijas: informacijos komisiją — Elena Kulber-Kulbokienė; banketo komisija — dr. Kregždienė; parengimų komisija — Šetėkienė; svečių priėmimo komisija — A. Trečiokas ir programos knygutės komisija — D. Penikas.

Susirinkimas svarstė būdus padaryti seimą įdomesnę ir patrauklesnę. Naujai sudarytas SLA Seimui Rengti Komitetas sušauks darbo posėdį lapkričio 23 d., 2 val. p. p. SLA centre, New Yorke. (ab)

• New Yorko ir New Jersey Lietuvių Gydytojų D-jos susirinkimas įvyks šeštadienį, lapkričio 22 d., 6 v. v. dr. M. Žemaitienės rezidencijoje, 336 Harold Av., Leonia, N. J. (Tel. 201 947-3611). Gydytojai su šeimos prašomi dalyvauti.